

Nr. 1 // 2014

Prosa bladet

De it-professionelles fagblad

Mr. Wikipedia:

Nu går Afrika online – og vi er klar [s.8]

Sygdom er ikke altid en privatsag [s.10]

Tema: Softwarepatenter

EU-patentdomstol kan ramme fri software [s.14-23]

PROSA

Af Hanne Lykke
Jespersen
Næstformand
[hlj@prosa.dk]

Forsøg med perspektiv og lidt benspænd

I finansloven for 2012 og 2013 blev der afsat midler til at gøre en særlig indsats for at få arbejdsløse nyuddannede i gang på arbejdsmarkedet. PROSA har taget imod chancen med kys-hånd. Vi har desværre mange dygtige nyuddannede, som har meget svært ved at komme ind på arbejdsmarkedet.

Det er vores opfattelse, at en reel vurdering af kompetencerne hos en nyuddannet sammen med et match med en arbejdsgiver, der har brug for netop de kvalifikationer, er helt afgørende. Derfor har vi indgået et samarbejde med en virksomhed, som har mange arbejdsgiverkontakter og stor viden om, hvad der efterspørges, samtidig med at firmaet er i stand til at foretage en seriøs kompetencevurdering.

Der er ikke afsat særligt mange penge til forløbene. Der må i gennemsnit bruges 10.000 kroner pr. person. Hertil kommer dog, at der kan gøres brug af de eksisterende redskaber for ledige. For eksempel kan man bruge de seks ugers selvvalgt uddannelse, som nogle af deltagerne har ret til.

Indtil videre har lidt over halvdelen af deltagerne fået fast arbejde.

Og så indtræder et noget pudsigt benspænd. Arbejdsmarkedsstyrelsen har nemlig besluttet, at den ledige - for at få udbetalt støtten til aktiviteterne - enten skal have været i virksomhedspraktik, løntilskud eller have fået uddannelse.

Men vores mål er jo at få medlemmerne i fast arbejde. Og det er lykkedes så godt, at lidt mere end halvdelen af de deltagere, der har fået varig beskæftigelse, har fået det uden først at have været i virksomhedspraktik, løntilskuds-job, på kurser eller lignende. Faktisk har de udelukkende

haft brug for at blive matchet med en arbejdsgiver, som ønskede at ansætte dem. Men det er altså Arbejdsmarkedsstyrelsens opfattelse, at et match ikke er en aktivitet, som skal honoreres.

Det lyder mærkeligt, men er rigtigt. Hvis vi iværksætter et forløb, hvor man kommer på kursus eller i praktik, som ikke fører til andet, end at man bagefter fortsat er ledig, vurderer Arbejdsmarkedsstyrelsen, at det er en succes, og vi får udbetalt pengene til at gennemføre aktiviteterne for.

Men direkte i job - det er åbenbart ikke en indsats. Styrelsen anerkender simpelthen ikke det at foretage et match mellem en ledig og en arbejdsgiver som en indsats.

Det er ærgerligt for os, fordi vi risikerer at stå med regningen selv, men det er langt mere ærgerligt, at man ikke vil anerkende indsatsen og generelt gøre brug af den i forhold til alle ledige. Vi kan jo se, at det virker.

Derfor har vi gennem længere tid arbejdet for at opnå forståelse for, at et match er en reel aktivitet og er blandt de midler, der bør sættes på. Opgaven kan ikke løses i jobcentrene. De har ikke længere den nødvendige virksomhedskontakt og slet ikke viden om it-faget eller andre mindre fagområder. Med placeringen af opgaven i landets 98 kommuner er det urealistisk at tro, at jobcentrene kan tilvejebringe en viden, der gør, at de kan løse opgaven selv. Vi håber, det lykkes, for det er da tåbeligt, at vores medlemmer skal gå ledige, når der reelt er arbejdsgivere, som kan bruge arbejdskraften, og det eneste, der mangler, er kontakten mellem den ledige og arbejdsgiveren.

Prosa-bladet: Adresse: Vester Farimagsgade 37A, 1606 Kbh. V, tlf.: 33 36 41 41, fax 33 91 90 44, prosa.bladet@prosa.dk **Redaktion:** Ansvarshavende redaktør: Kurt Westh Nielsen, kwn@prosa.dk **Journalist** Stine Nysten, sny@prosa.dk **Korrekturlæser** Lene Sekjær **Grafiker** Pia Lorenzen, Clausen Grafisk **Udkommer:** En gang hver måned undtagen i juli måned **Næste gang:** 19. februar **Læser-breve/debatindlæg:** deadline: 22. januar **Offentliggøres et indlæg,** vil det blive redigeret efter retningslinjer vedtaget af redaktionen. Disse retningslinjer kan læses på prosa.dk/link/23 **Indlæg,** der fremføres i signerede artikler, er ikke nødvendigvis dækkende for redaktionens opfattelse **Synspunkt** på side 2 stilles til rådighed for Hovedbestyrelsen **Prosa-bladet** modtager gerne input og tips fra læserne på redaktion@prosa.dk **Klageadgang:** Ønsker du at klage over håndteringen af henvendelser til redaktionen eller generelle stofprioriteringer, kan du læse mere om den procedure på prosa.dk/link/23 **Redaktionsudvalg:** **Formand:** Peter Ussing: peter.ussing@gmail.com **Næstformand** Vidir Gudmundsson **Udvalgsmedlemmer:** Lars Ravn-Larsen, Stani Sztuk og Renu Kumar **Announcer:** DG Media a/s, tlf.: 70 27 11 55, epost@dgmedia.dk **Teknisk produktion og tryk:** Clausen Grafisk **Forsidefoto:** Lars Bertelsen

"Vi har opbygget et overvågningsapparat, som Østtysklands Stasi-tjeneste vil have misundt os"

Jimmy Wales, skaberen af Wikipedia, om USAs omfattende overvågning af internettet

Se alle tidligere blade på Prosa.dk

Indhold

IT-AKTUELT

Windows Vista var min største fejl 04

Den afgående chef for Microsoft, Steve Ballmer, fortæller i et interview, at Windows Vista ikke blot er et ringe produkt - selve udviklingen tog for lang tid.

INTERNET

Wikipedia gør klar til nye brugere i millionvis 08

Jimmy Wales, skaberen af Wikipedia, løfter sløret for opslagsværkets fremtidsplaner, sit forhold til betalingsannoncer og et post-Snowden internet.

USA krænker menneskerettighederne 24

At ingen anede, at efterretningstjenester havde opbygget massiv aflytning, uden at parlamenter og den amerikanske kongres var blevet konsulteret, er det politisk mest chokerende aspekt i Snowden-afsløringerne, mener Caspar Bowden, tidligere privacy-rådgiver hos Microsoft.

ANSÆTTELSE

Sygdom er ikke altid en privatsag 10

Der er tilfælde, hvor du ansættelsesretligt har pligt til at oplyse din arbejdsgiver om din sygdom og dens karakter.

Får jeg nok i løn? 13

Vil du have svar på det, kan du sammenligne din lønseddel med PROSAs lønstatistik, som der i øjeblikket indsamles materiale til.

SOFTWAREPATENTER

Tema: Patenter på software kan blive en realitet 14

Danskerne skal til maj stemme om, hvorvidt vi skal være med i et nyt EU-patentsystem. Prosabladet taler med tilhængere og kritikere og ser nærmere på de nye regler.

Tema: Dansk IT: Vi har allerede softwarepatenter 18

På grund af uklare regler og fortolkningsmuligheder er der i det nuværende patentsystem allerede uddelt en masse de facto-softwarepatenter, mener Dansk IT.

ROBOTTEKNOLOGI

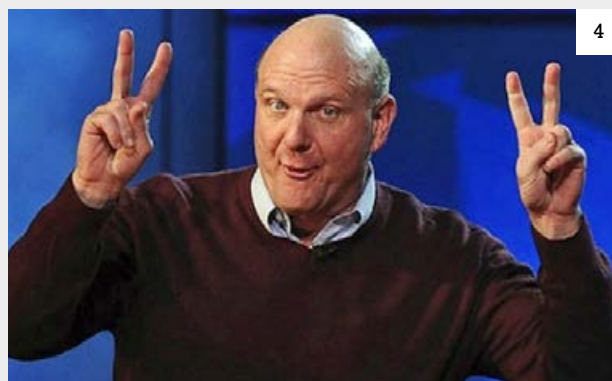
Her bygger de fremtidens fabriksarbejder 26

Fremtidens fabriksarbejder er en kunstigt intelligent robot, der kan dirigeres fra en webbrowser.

AKTIVITETER

Kurser og foredrag 36

Få en koncentreret gennemgang af UML Essentials, bliv klogere på big data og privacy, og bliv skarp på, hvordan du skriver nyhedsbreve, der bliver læst.

Windows Vista var min største fejl

Den afgående chef for Microsoft, Steve Ballmer, forklarer, hvorfor Vista endte som hans største fejl. Han er også kritisk over for Xbox. Windows Vista var ikke blot et ringe produkt - selve udviklingen tog også alt for lang tid. Sådan lyder skudsmålet fra Steve Ballmer, som står til at forlade topposten. Det er det amerikanske nyheds-site ZDNet, som kan berette om, hvordan udviklingen af operativsystemet kom til at tage fem til seks år, før systemet blev tilgængeligt. Under udviklingen skete der ikke nævneværdige fremskridt, så det havde været bedre, hvis udviklerne i stedet havde kastet sig over mere presserende projekter som eksempelvis mobiltelefoni, indrømmer Ballmer nu.

– Det var en teknisk-strategisk fejl, og strategien skiftede for ofte. Vi skulle have kastet os over vigtigere ting som dem, konkurrenter som Google og Apple arbejdede med, siger Steve Ballmer til ZDNet. Apple arbejdede med touch-teknologi og strømbesparende enheder, Google i samme periode med søgeteknologier. Også udvikling og markedsføring af Microsofts Xbox får knubbede ord med på vejen. Væsentligst bemærker Ballmer, at Microsoft i en niårig periode tabte penge på hver eneste solgte Xbox. Først i 2010 begyndte Microsoft at tjene penge på spillemaskinerne.

kwn

NSA bruger Google™-cookies til aflytningsmål

Når virksomheder tracker kunder på nettet med cookies for at kunne målrette annoncer, åbner teknikken for, at NSA, GCHQ og andre efterretningstjenester kan målrette aflytning og hackingforsøg ved at koble sig på disse cookies. Det beretter Washington Post, som baserer sig på lækkede oplysninger fra den tidligere NSA-ansatte Edward Snowden. I årevis har bekymrede borgerrettighedsorganisationer protesteret mod de indgribende, kommercielt rettede cookies, og nu har de fået endnu et argument mod cookies. Det er især den del af Googles tracking-mekanisme, som kaldes "PREF-cookie", det ifølge Washington Post handler om. Den indeholder en entydig numerisk kode, som gør det muligt at genkende unikke brugeres browserbesøg på

websites. Den information anvender NSA angiveligt til at målrette hackingforsøg med malware mod bestemte brugere, som er under særlig mistanke. Ud over cookies anvender NSA også lokationsdata fra mobiltelefoner, som opsamles fra Android-enheder og iPhones. Fordelen er her, at lokationsoplysninger er mere specifikke end de data, som opsamles fra mobilnetværk. Det lækkede materiale nævner ikke, hvordan NSA skaffer sig adgang til cookie-oplysningerne, og om det er Google selv, der samarbejder med NSA. Washington Post vurderer, baseret på andre dokumenter, at cookie-informationerne er blandt de data, som NSA kan kræve udleveret på baggrund af den amerikanske lov kaldet FISA (Foreign Intelligence Surveillance Act).

kwn

SUPERUSERS

Kurser inden for
mobile enheder:
Alle kursusforløb
afholdes 2014 Q1

iOS Programming Specialist

Du bliver i stand til at designe/implementere iOS apps med udviklingsmiljøet Xcode og Obj-C, datahåndtering (filer, databaser, netværk/web-services), avancerede brugergrænseflader samt tilgang til al hardware/sensorer i enheden.

Pris: Kr. 49.800 (34% kursusrabat)
Inkl. Mac Mini, iPad Mini og iPhone 5
5 kurser: AP-901, SU-208, AP-902, AP-904, AP-905
Garanterede datoer: Fra uge 2-8 i 2014

iOS Management Specialist

Du bliver i stand til at supportere og styre et stort antal iPhones/iPads. Der fokuseres på at forstå konfiguration, fejlfinding samt brug af værktøjer til ekstern/central styring (iTunes, PCU, Apple Configurator og Profile Manager).

Pris: Kr. 17.500 (20% kursusrabat)
Inkl. Mac Mini og iPad Mini
2 kurser: AP-920 og AP-921
Garanterede datoer: Fra uge 8-13 i 2014

superusers.dk/apple_ios.htm

Android Programming Specialist

Du bliver i stand til at designe/implementere Android apps med udviklingsmiljøet Eclipse, datahåndtering (filer, databaser, netværk/web-services), avancerede brugergrænseflader samt tilgang til al hardware/sensorer i enheden.

Pris: Kr. 29.800 (31% kursusrabat)
Inkl. Nexus S7
4 kurser: LX-901, LX-902, LX-904 og LX-905
Garanterede datoer: Fra uge 2-14 i 2014

Android Management Specialist

Du bliver i stand til at supportere og styre et stort antal Android-enheder. Der fokuseres på at forstå konfiguration, fejlfinding samt brug af værktøjer til central styring (EAS og andre muligheder).

Pris: Kr. 9.900 (12% kursusrabat)
Inkl. Nexus S7
2 kurser: LX-920 og LX-921
Garanterede datoer: I uge 7 i 2014

superusers.dk/google_android.htm

Windows Phone Programming Specialist

Du bliver i stand til at designe/impl. Windows Phone 8 apps med udviklingsmiljøet Visual Studio 2012 til WP8, datahåndtering (filer, databaser, netværk/web-services), avancerede brugergrænseflader + tilgang til al hardware/sensorer i enheden.

Pris: Kr. 29.800 (31% kursusrabat)
Inkl. Windows Phone 8
4 kurser: MS-901, MS-902, MS-904 og MS-905
Garanterede datoer: Fra uge 10-21 i 2014

Windows Phone Management Specialist

Du bliver i stand til at supportere og styre et stort antal Windows Phone 8 enheder. Der fokuseres på at forstå konfiguration, fejlfinding samt brug af værktøjer til central styring (Exchange, Windows Intune og andre muligheder).

Pris: Kr. 12.400 (16% kursusrabat)
Inkl. Windows Phone 8
2 kurser: MS-920 og MS-921
Garanterede datoer: I uge 7 i 2014

superusers.dk/windows_phone_8.htm

Web App Programming Specialist

Du bliver i stand til at designe/implementere Web apps med forskellige udviklingsmiljøer, datahåndtering (filer, databaser, netværk/web-services), avancerede brugergrænseflader og tilgang til al hardware/sensorer i enheden.

Pris: Kr. 29.800 (31% kursusrabat)
Inkl. iPad Mini el. Nexus S7 el. Windows Phone 8
4 kurser: SU-901, SU-902, SU-904 og SU-905
Garanterede datoer: Fra uge 4-8 i 2014

Web App Management Specialist

Du bliver i stand til at supportere og styre et stort antal Web App enheder. Der fokuseres på at forstå konfiguration, fejlfinding samt brug af værktøjer til central styring (EAS og andre muligheder).

Pris: Kr. 8.900 (14% kursusrabat)
Inkl. iPad Mini el. Nexus S7 el. Windows Phone 8
2 kurser: SU-920 og SU-921

superusers.dk/web_apps.htm

Tilmeld dig via telefon 48 28 07 06 eller via mail til super@superusers.dk

Karlebogaard: Karlebovej 91 • 3400 Hillerød & **Kampehøjgaard:** Krajbjergvej 3, Vorre • 8541 Skødstrup
Tlf.: 48 28 07 06 • Mail: super@superusers.dk • Web: www.superusers.dk • Alle priser er ekskl. moms

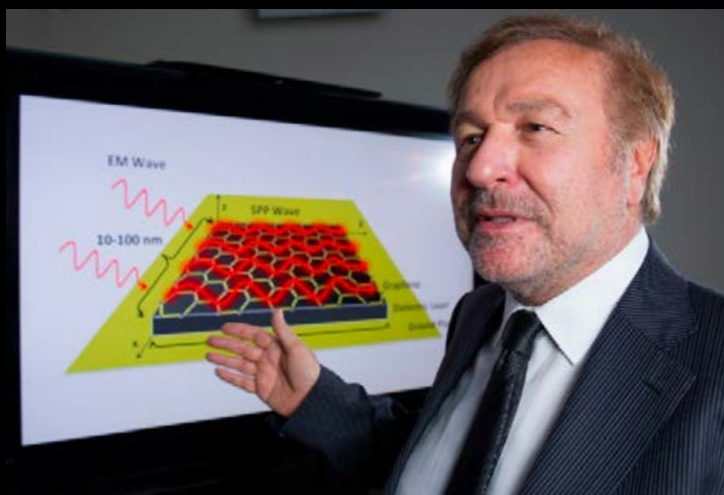
Læs mere: superusers.dk/mobile-platforme.htm

Grafen-antennener muliggør nanomaskiner

Blandt de vildere tanker er forskeres arbejde med at skabe maskiner i nano-størrelse til praktisk anvendelse. Hidtil har en af barriererne for at konstruere maskiner i den størrelse været at få dem til at løse arbejdsopgaver ved at kommunikere sammen. Her har forskere fra Georgia Institute of Technology et bud. Løsningen er nemlig ifølge forskerne at anvende nanoantennener baseret på kulstofmaterialet grafen. Grafen anses af mange for at være et vidundermateriale med en lang række anvendelsesmuligheder. Og som nanoantenne vil materialet være velegnet på grund af sine meget beskedne energikrav, mener forskerne.

– Vi benytter os af den helt specielle udbredelse af elektroner i grafen til at fremstille en meget lille antenne, som kan udstråle ved meget lavere frekvenser end klassiske metalantennener af samme størrelse, siger Ian Akyildiz fra Georgia Institute of Technology i en pressemeldelse.

Originalartikel: <http://b.gatech.edu/1dhe25a>

Professor Ian Akyildiz fra Georgia Tech School of Electrical and Computer Engineering leder arbejdet med at udnytte vidundermaterialet grafen til energivenlige nanoantennener, som skal fødes af nanogeneratorer (Georgia Tech Photo: Rob Felt)

kwn

EU-parlamentarikere gik i wifi-fælde

I flere tilfælde har medlemmer af EU-Parlamentet i slutningen af november fået kompromitteret e-mailkonti. Parlamentets it-afdeling udsendte en mail med advarsel: "Vigtigt! Udskift venligst Deres it-password til Parlamentet så hurtigt som muligt". Det skriver den tyske nyhedstjeneste Heise.de. Årsagen er tilsyneladende, at nogle parlamentarikere kobled sig til parlamentets offentlige trådløse netværk med deres smartphones og dermed blev ofre for Man-in-the-Middle-angreb, hvor

en omdirigering af korrespondancen gjorde det muligt at læse med på indholdet af datatrafikken.

Konsekvenserne af de kompromitterede passwords er, at det offentlige net bliver nedlagt. Parlamentarikerne mobiltelefoner får certifikater installeret, så de kan kommunikere med det sikrede, lukkede parlamentsnet. I rundskrivelsen fra it-afdelingen omtales muligheden for at sende fuldt krypterede e-mail dog ikke.

kwn

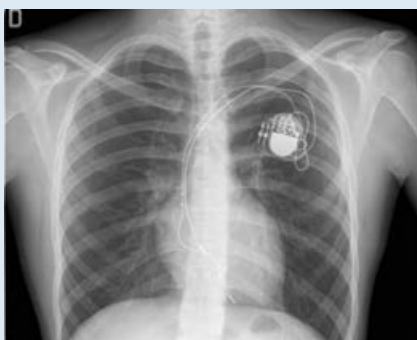
Patienter kan hackes

Medicinsk udstyr som pacemakere og insulinpumper er generelt utilstrækkeligt beskyttet mod hacking. Det kan bringe brugere i livsfare, hvis sensorer eksempelvis modtager falske data via et "man-in-the-middle"-angreb. Sådan lyder advarslen ifølge onlinetjenesten Golem.de fra eksperter som Florian Grunow fra sikkerhedsfirmaet ERNW. Under den nyligt afholdte sikkerhedskonference Deepsec i Wien gennemførte en række sikkerhedseksperter vellykkede angreb på trådløst medicinsk udstyr som for eksempel insulinpumper og ICD-enheder til hjertestart. Det var således muligt at slukke for det livsbevarende udstyr via den trådløse forbindelse. Sikkerhedsrisici ved medicinsk udstyr har været kendt gennem mange år, og det er blandt andet historien om tidligere vicepræsident Dick Cheney's indopre-

rede ICD-hjertestarter et eksempel på. Her udskiftede hjertelægerne enheden med en modificeret udgave, som ikke kunne hackes i forbindelse med mordforsøg. Florian Grunow vurderer ifølge Golem.de, at sikkerheden mod hacking gennemgående er uhyre lav på medicinsk udstyr, og han påpeger tilmed, at meget udstyr overhovedet ikke har indbygget sikkerhed.

– Ofte er der tale om komplekse apparater, der er fyldt med proprietære protokoller og software, som er svært at debugge. Og det kan få fatale konsekvenser for patienter, konstaterer Florian Grunow.

kwn

Pagemakere og ICD-enheder er blandt det udstyr, som kan udsættes for hacking på grund af det trådløse interface. Angreb har potentiale til at få fatale følger for mennesker med den slags implantater.

ANNONCE

En OK fagforening giver dig et stærkt fællesskab om dit fag

Du kan dele glæden og stoltheden over dit fag og arbejde i et fagligt fællesskab. Du får ny viden og et netværk med kolleger gennem hele livet. Sammen sikrer I ordnede forhold for jeres arbejde.

Du får et stærkt fagligt fællesskab i en OK fagforening, der kender dit fag.

Find dit faglige fællesskab på ErDuOK.dk

Det er os med overenskomster og faglige fællesskaber

A portrait of Jimmy Wales, the co-founder of Wikipedia, smiling and wearing a dark suit over a light blue shirt. In the background, there is a large, glowing, abstract sculpture made of many small white spheres arranged in a circular pattern.

Wikipedia gør klar til nye brugere i millionvis

Når Afrika for alvor får mobil onlineadgang, kan alting ske indholdsmæssigt. Jimmy Wales, skaberen af Wikipedia, løfter sløret for opslagsværkets fremtidsplaner, forhold til betalte annoncer og en nutid på nettet præget af Edward Snowdens afsløringer.

Af Kurt Westh Nielsen,
[kwn@prosa.dk]
Foto: Lars Bertelsen

Det er en mørk og klam decemberaften på Vesterbro i København. Indenfor i et af bydelens mange hoteller sidder den 45-årige amerikaner Jimmy Wales og gør sig tålmodigt klar til interview. Han er skaberen af det næsten 14 år gamle brugerdrevne opslagsværk Wikipedia og er i byen for at modtage Niels Bohr-medaljen - en ærespris, som Københavns Universitet tidligere har uddelt til blandt andre opfinderen af World Wide Web, Tim Berners-Lee.

– Jeg er selvfølgelig meget stolt og beæret over at skulle modtage en pris, som så kløgtige mennesker har fået tidligere, konstaterer Jimmy Wales.

Han fremhæver, at hans personlige favorit blandt de tidligere prismodtagere er vennen, den berømte astronom Martin Rees.

Afrika på mobilt internet

Et af de emner, som optager Jimmy Wales, der siden 2001 har stået i spidsen for Wikipedia, er, hvad der sker, når den næste milliard internetbrugere kommer på nettet. Det vil nemlig primært foregå via mobile enheder, og størstedelen vil være afrikanere.

– Vi er i færd med at investere massivt i mobiladgang

"Vi har ingen planer om at introducere kommercielle annoncer. Vi har ikke engang diskussioner om det. Det er overhovedet ikke på radaren"

til Wikipedia. Det er i øjeblikket forholdsvis nemt at tilgå Wikipedia mobilt, når man vil læse opslag. At redigere er til gengæld besværligt. Derfor regner vi med, at de kommende indholdsskabere i ekstrem grad vil redigere Wikipedia-sider fra billige tablets, siger Jimmy Wales.

Af samme grund har Wikipedia allieret sig med flere mobiloperatører i udviklingslande, hvor Wales' folk forsøger at overtale operatørerne til at åbne for gratis adgang til Wikipedia. Projektet har navnet Wikipedia Zero.

– Smartphones udbredes i Afrika meget hurtigere, end de fleste havde regnet med. Jeg har selv en lille telefon, som en ven har købt til mig i Kenya. Den fås nu for 50 dollars, og jeg har i lang tid anvendt den som min primære telefon. Den er ikke fantastisk, men den virker fint, konstaterer Jimmy Wales.

Han forudser, at der vil blive foretaget en meget hurtig udrulning af de mobile netværk over hele Afrika.

– Hvad vil der ske, når 500 millioner afrikanere går online? Det kender vi endnu ikke alle konsekvenser af. Jeg tror, det kommer til at betyde, at vi vil se masser af kulturelt indhold. Og jeg tænker ikke på afrikanske rytmer, men meget andet. Det bliver snarere remixes af alt muligt indhold, siger Jimmy Wales.

NSA truer menneskerettigheder

Der er ingen tvivl om, at afsløringerne af omfattende overvågning og aflytning af internettet, udført af NSA og andre efterretningstjenester, har gjort et stærkt indtryk på Wikipedia-opfinder.

– Det, vi har gjort, og som vi stadig arbejder på, er at kryptere al kommunikation til og fra Wikipedia. Helt ærligt - da en af Edward Snowdens slides blev publiceret, og Wikipedia her blev nævnt som et af de sites, der ikke krypterede, gik vores it-folk nærmest amok: "Det må vi få gjort omgående", lød det fra dem. Han understreger, at krypteringen mest er et symbolsk signal, for NSA vil snildt kunne bryde krypteringen med lidt ekstra arbejde.

Jimmy Wales føler sig nemlig overbevist om, at NSA kan bryde krypteringen under alle omstændigheder. Han er dybt utilfreds med NSA's globale overvågning, og selve omfanget beskriver han som "aldeles rystende".

– NSA har angiveligt hacket 50.000 virksomheders netværk. Det i sig selv er uhyrligt, uacceptabelt og ved at løbe

løbsk. Vi har opbygget et overvågningsapparat, som Østtysklands Stasi-tjeneste ville have misundt os. Det er enormt farligt at besidde en politistats overvågningsapparat, især når Kongressen ikke er informeret forudgående, og offentligheden aldrig har haft en debat om det, vurderer Jimmy Wales.

Den godgørende diktator

Jimmy Wales har gennem årene spillet en markant rolle i Wikipedias udvikling - en rolle, der af nogle beskrives som en "godgørende diktator", og som kritikere har peget på, kunne føre til et sammenbrud, såfremt han af en eller anden årsag måtte abdicere. Det afviser han.

– Min rolle nu om stunder er nærmest udelukkende af ceremoniel karakter, selvom jeg selvfølgelig stadig kan påvirke community'et. Ellers er det en Wikimedia Foundation, som i praksis styrer tingene fra Californien - et sted, jeg sjældent kommer, konstaterer Jimmy Wales.

– Hvis jeg er monark, så er jeg det på den moderne danske måde. Som enhver anden moderne monark er min rolle at undgå ballade, for ellers sparker de mig måske ud, siger Jimmy Wales med et smil.

Annoncepotentialet på Wikipedia er blevet anslået til flere milliarder dollars. Men svaret på mulighederne for, at reklamer bliver en realitet, falder prompte:

– Vi har ingen planer om at introducere kommercielle annoncer. Vi har ikke engang diskussioner om det. Det er overhovedet ikke på radaren, understreger Jimmy Wales.

Hovedårsagen er, at community'et, inklusive Jimmy Wales selv, tager afstand fra tanken af æstetiske og næsten kunstneriske årsager.

– Hvis vi havde reklamer, ville vi begynde at tænke mere på, hvordan vi kunne betjene rige mennesker, og det harmonerer slet ikke med det vækstområde for Wikipedia, vi ser og satser på i Afrika, tilføjer Jimmy Wales.

Hvad har overrasket dig mest i løbet af den tid, Wikipedia har udviklet sig?

– Da vi startede Wikipedia i 2001, antog jeg, at vi blev nødt til at bygge en kompleks adgangskontrol. Antallet af mennesker, der aktivt og bevidst opfører sig ondsindet over for Wikipedia, er imidlertid minimalt. Det er bare fantastisk. I praksis er det lykkedes for os at holde systemet åbent i så mange år med et ganske minimalt administrativt overhead. Det er fedt, og det elsker jeg.

SYGDOM

er ikke altid en privatsag

Selvom sygdom som udgangspunkt er en privat sag, er der tilfælde, hvor du ansættelsesretsligt har pligt til at oplyse arbejdsgiveren om din sygdom og dens karakter.

Af Stine Nysten
[sny@prosa.dk]

Når du er syg, har du forståeligt nok ikke altid overskud til at tænke på så meget andet.

– Men overholder du ikke de ansættelsesretslige spille-regler, kan du ende med at gøre ondt værre, siger Jesper Borre, der som jurist i PROSA ofte oplever sager, hvor sygdom spiller en større eller mindre rolle.

For selvom sygdom som udgangspunkt er en privatsag, kan der opstå situationer, hvor du ansættelsesretsligt har pligt til at oplyse detaljer om din sygdom, understreger Jesper Borre.

– Groft sagt er der tre forskellige situationer, hvor sygdom ifølge ansættelsesretten kan spille ind. Nemlig ved ansættelse, ved sygdom under beskæftigelse og endelig ved opsigelse, siger han.

Er du sund og rask?

Hvad en arbejdsgiver må spørge om til en ansættelsessamtale, står nedfældet i Helbredsoplysningsloven.

Spørgsmål som 'Er du sund og rask?' eller 'Har du haft nogle sygdomme i det sidste års tid?' må slet ikke stilles, og arbejdsgiveren må heller ikke indhente oplysninger fra tidligere arbejdsgivere med det formål at få belyst din risiko for at udvikle eller pådrage dig sygdomme. Kort sagt: Overstået sygdom, også alvorlig og længerevarende, er ifølge loven et overstået kapitel, der ikke vedrører fremtiden.

Men ikke alle arbejdsgivere har forstået det, fortæller Jesper Borre. Han henviser til en jobannonce fra nettet, som et PROSA-medlem for nyligt sendte ind til juristerne. For overhovedet at kunne indsende en ansøgning elektronisk skulle ansøgere notere, hvor mange sygedage de havde haft de sidste to år.

– Det er helt uacceptabelt, siger Jesper Borre.

Der er dog en vis oplysningspligt for en jobansøger. En arbejdsgiver må gerne bede om konkrete helbredsoplysninger, hvis de har væsentlig betydning for din arbejdsdygtighed i det pågældende arbejde. Eksempelvis kan en stærk ryg være påkrævet, hvis du ansættes i et job, der indebærer tunge løft.

Der er endda situationer, hvor ansøgeren af egen drift skal oplyse om sygdom, fortæller Jesper Borre.

– Bliver du ansat i en stilling, der meget nøje ligner en stilling, som du tidligere ikke har kunnet klare på grund af aktuel sygdom, så har du oplysningspligt, siger han.

Det slog Vestre Landsret fast i en dom i år. Her havde en kvinde, der var langtidssygemeldt fra en stilling som lønkonsulent på et sygehus, under sin sygemelding fået nyt job på et andet sygehus i en lignende stilling. Men hun havde ikke oplyst den nye arbejdsgiver om sit lange sygefravær, der skyldtes arbejdsbetinget stress. Da den nye arbejdsgiver opdagede det, blev ansættelsen annulleret.

Det fandt Vestre Landsret i orden, da det måtte regnes for meget sandsynligt, at hun kunne blive syg af arbejdet igen.

Sygdom eller ferie

En funktionær har ret til at være fraværende og få løn under sygdom. Det fremgår af funktionærlovens § 5. Sygdom i den forbindelse omfatter også retten til at få fri til at gå til behandlinger. Når man melder sig syg, har man kun pligt til at oplyse, om fraværet er "gravidetsbegrundet", en "arbejdsskade eller -ulykke", eller om det er "andet".

– Man skal således ikke redegøre for, om man har migræne eller syfilis. Men én ting er paragraffer, noget helt andet er arbejdsgiveres opfindsomhed, siger Jesper Borre, der har set lidt af hvert, hvilket følgende er et friskt eksempel på.

Et PROSA-medlem fik i begyndelsen af 2013 konstateret kræft og måtte derfor gå til langvarig behandling på sygehuset. Han valgte derudover yderligere en behandling

med intensiv C-vitamin, og da den ikke blev tilbudt på hospitalet, gik han til behandling på en privatklinik og betalte selv. I april blev han så opsagt til fratræden med udgangen af oktober. Men, som Jesper Borre udtrykker det, indtraf det værste i slutningen af ansættelsen. Det kræftsyrge medlem modtog nemlig en mail fra arbejdsgiveren, der argumenterede for, at behandlingen på privatklinikken ikke "er den optimale behandling", hvorfor han ændrede status på behandlingsdagene fra "syg" til "ferie". Resultatet blev, at medlemmet havde brugt fire dages "ferie" mere end optjent, hvilket blev trukket i hans sidste løn fra firmaet.

– Det virker nærmest grotesk krænkende, siger Jesper Borre.

Sagen endte med, at arbejdsgiveren efter trusler om retssag accepterede at betale de knap 20.000 kroner før skat, det drejede sig om.

>>

Udsnit af Helbredsoplysningsloven

Indhentning af oplysninger:

§ 2. En arbejdsgiver må i forbindelse med ansættelse eller under ansættelse af en lønmodtager alene anmode om helbredsoplysninger med det formål at få belyst, om lønmodtageren lider eller har lidt af en sygdom eller har eller har haft symptomer på en sygdom, når sygdommen vil have væsentlig betydning for lønmodtagerens arbejdsdygtighed ved det pågældende arbejde, jf. dog §§ 3-6.

Stk. 2. Arbejdsgiveren kan dog kun anmode om oplysninger, jf. stk. 1, som lønmodtageren ikke selv er bekendt med, hvis forholdene ved det pågældende arbejde særlig taler for at indhente dem.

Stk. 3. Ved anmodning om oplysninger efter stk. 1 og 2 skal arbejdsgiveren angive over for lønmodtageren, hvilke sygdomme eller symptomer på sygdomme der ønskes oplysninger om.

Stk. 4. En arbejdsgiver må ikke i forbindelse med ansættelse eller under ansættelse af en lønmodtager anmode om,

indhente eller modtage og gøre brug af helbredsoplysninger med det formål at få belyst lønmodtagerens risiko for at udvikle eller pådrage sig sygdomme, jf. dog § 3.

Stk. 5. Bestemmelserne i stk. 1-4 gælder tillige for konsulenter og andre, der optræder på arbejdsgiverens vegne.

Lønmodtagerens oplysningspligt:

§ 6. En lønmodtager skal inden ansættelsen af egen drift eller på spørgsmål derom fra arbejdsgiveren oplyse, om lønmodtageren er bekendt med at lide af en sygdom eller har symptomer på en sygdom, som vil have væsentlig betydning for lønmodtagerens arbejdsdygtighed ved det pågældende arbejde.

§ 7. Hvis arbejdsgiveren på grundlag af oplysninger, der er indhentet i medfør af § 4 og § 5, bør gennemføre foranstaltninger i forbindelse med arbejdet eller foretage andre dispositioner, skal lønmodtageren sørge for, at arbejdsgiveren underrettes herom.

– Det er ikke så meget beløbet som princippet og holdningen til en meget syg mand, der forarger mig rent personligt, siger Jesper Borre.

Der er dog tilfælde, hvor man som ansat bliver nødt til at dele detaljer om sin sygdom med arbejdsgiveren. For ved længerevarende sygdom skal arbejdsgiver afholde en samtale med den syge medarbejder for at udarbejde

en såkaldt "mulighedserklæring". Formålet er at afgøre, om der på trods af sygdom er en rest-arbejdsevne hos den sygemeldte medarbejder, som arbejdsgiver kan bruge til gengæld for den løn, han udbetaler. Sammen skal arbejdsgiver og den ansatte vurdere, hvilke hensyn der skal tages i forhold til sygdommens karakter.

Det kunne være nedsat tid, bortfald af løfteopgaver eller andet.

– Herved bliver den sygdomsramte jo nødt til at åbne noget for, hvad han eller hun fejler, siger Jesper Borre.

"Overholder du ikke de ansættelsesretslige spillerregler i forbindelse med sygdom, kan du ende med at gøre ondt værre"

Jesper Borre, jurist i PROSA

Sygdom ved afskedigelse

Når det gælder sygdom i forbindelse med afskedigelse, er et hyppigt forekommende problem de ansættelseskontrakter, som indeholder den forkætrede "120 dages regel". Med den i hånden kan en arbejdsgiver fyre dig med en måneds varsel, hvis du har været syg i 120 dage i løbet af de seneste 12 måneder.

Men der kan også opstå andre problemer. For selvom en funktionær har ret til at være fraværende på grund af sygdom, kan sygdommen antage en karakter, der gør, at en arbejdsgiver lovligt kan opsiges den ansatte.

– Det ser vi især i de situationer, hvor det ikke er muligt at lave en plan for tilbagevenden til jobbet, eller hvor den sygemeldte flere gange kommer med uklare og tidsubstemte udsigter for en raskmelding, siger Jesper Borre.

Hans råd er, at du kontakter juridisk afdeling, hvis du er i tvivl om noget, så du under sygdom ikke også skal til at bakse med ansættelsesretslige sygdomsparagraffer.

ANNONCE

LÆR AT MESTRE WEBUDVIKLING -
TAG EN DIPLOMUDDANNELSE
HVOR OG NÅR DET PASSER DIG!

HØR HVORDAN
PÅ SMARTLEARNINGS
GRATIS WEBINAR

RIGTIG UDDANNELSE ONLINE

Får jeg nok i løn?

Det spørgsmål kan du få svar på ved at sammenligne din lønseddel med PROSAs lønstatistik, som vi i øjeblikket indsamler materiale til.

Af Allan Pleman, arbejdsmiljøkonsulent
[apl@prosa.dk]

Det er ingen hemmelighed, at der er stor spredning i lønningerne i it-branchen.

Så for at give dig en ide om, hvilke krav der er realistiske, næste gang du sidder til lønforhandling,

bestræber PROSA sig på at lave en så fyldestgørende og troværdig lønstatistik som muligt. Til det har vi dog brug for din hjælp, så vi håber, at du vil udfylde dette års indberetningsskema, som du i disse dage modtager i et brev eller i en mail fra os.

Det er vores indtryk, at der fortsat er pres på lønningerne i it-faget. Nogle vil dog kunne fastholde et højt lønniveau, mens andre må nøjes med mindre, end de havde håbet på.

En af de faktorer, vi kan se, der er afgørende for lønnen, er, hvilken it-specialisering du arbejder med. Vi har derfor i de senere år bestræbt os på at få så mange specialer med i lønstatistikken som muligt. Vi benytter den statistiske model kaldet lineær regression, der betyder, at vi med bare 18 besvarelser kan generere løntal for et givent speciale. Vi har i alt 63 specialiseringer i vores lønberegner for 2013, hvilket jo er en hel del. Men med din hjælp håber vi at nå op på endnu flere i 2014.

Arbejdstid

Ud over lønoplysninger sætter vi vanen tro også fokus på nogle udvalgte, relevante emner i lønstatistikken. Denne gang vil vi gerne vide mere om arbejdstiden. Langt de fleste it-professionelle har jo perioder, hvor der er ekstra pres på, og hvor arbejdsdagene derfor bliver længere end normalt. Vores indtryk er, at det i stigende grad er

den enkelte it-professionelle, der bliver gjort ansvarlig for at nå at udføre alle sine opgaver inden for den fastlagte deadline.

Mange af vores medlemmer bliver ikke kompenseret for overtid. De får en fast løn for at levere et givent stykke arbejde til en fastsat deadline. Hvor meget tid, de bruger på at løse opgaven, er op til dem selv at tilrettelægge. Det er dog stadig normen, at man har flekstid, så man i princippet kan udligne sine timer over en periode.

Vi ser dog en risiko for, at flekstidsordningerne primært bliver brugt til at spare overarbejdstimer op, mens det er vanskeligere for medarbejderen at få timerne ud igen i form af afspadsering. Eller med andre ord: langt de fleste it-professionelle har stadig en flekstidsordning, men det betyder ikke nødvendigvis, at de ikke reelt arbejder mere i dag, end de gjorde tidligere. Vi ved ikke, om det er tilfældet, men vi håber, at du vil være med til at give os svaret.

Det grænseløse arbejde

Vi kan se, at skellet mellem arbejde og fritid for mange it-folks vedkommende er gået i opløsning. Rigtigt mange kan ikke lade være med at gå på systemerne, tjekke mail eller svare, når arbejdstelefonen ringer, selv om de har fri. Og hos mange arbejdsgivere er der da også en forventning om, at du kan nås, selv om du ikke er på arbejde. Derfor spørger vi i lønstatistikken i år også ind til den tid, der ligger ud over den normale arbejdstid.

Indsamlingen slutter søndag den 9. marts, og resultaterne vil kunne ses på PROSAs hjemmeside i begyndelsen af april og naturligvis også her i bladet. På forhånd tak for hjælpen.

Nyt patentsystem kan påvirke software

Den 25. maj er der folkeafstemning i Danmark om, hvorvidt vi skal være med i et nyt EU-patentsystem. Folkeafstemningen er interessant, fordi kodere, udviklere og it-firmaer ifølge kritikerne kan blive ramt af patenter på software, hvis danskerne stemmer ja til det nye patentsystem. I dette tema dækker Prosabladet de nye patentregler i EU.

Patenter på software kan blive en realitet

Trods mangeårig folkelig modstand kan softwarepatenter måske blive en realitet, hvis danskerne siger ja et nyt fælles patentsystem i EU.

Af Rune Pedersen

[prosabladet@prosa.dk]

Illustration: Lars Refn

Skal Danmark tiltræde EU's kommende fælles patentdomstol eller ej?

Tilhængerne af den fælles patentdomstol, herunder Dansk Industri og branchefællesskabet ITEK, argumenterer for et ja, fordi det i deres øjne vil sikre danske arbejdspladser og gøre det nemmere og langt billigere for patenthaverne at opnå og beskytte deres patenter. Modstanderne er blandt andre mindre it-virksomheder, open source-miljøet og PROSA, som frygter, at et ja til den fælles patentdomstol er det samme som et ja til softwarepatenter hen ad vejen.

Hvis Danmark siger ja til den fælles patentdomstol, vil det ifølge Justitsministeriet betyde afgivelse af suverænitæt til EU. Derfor skal spørgsmålet behandles efter grundloven, hvilket kræver stor enighed i Folketinget eller en folkeafstemning. På grund af partiernes indbyrdes uenighed, skal alle stemmeberettigede danskere til fol-

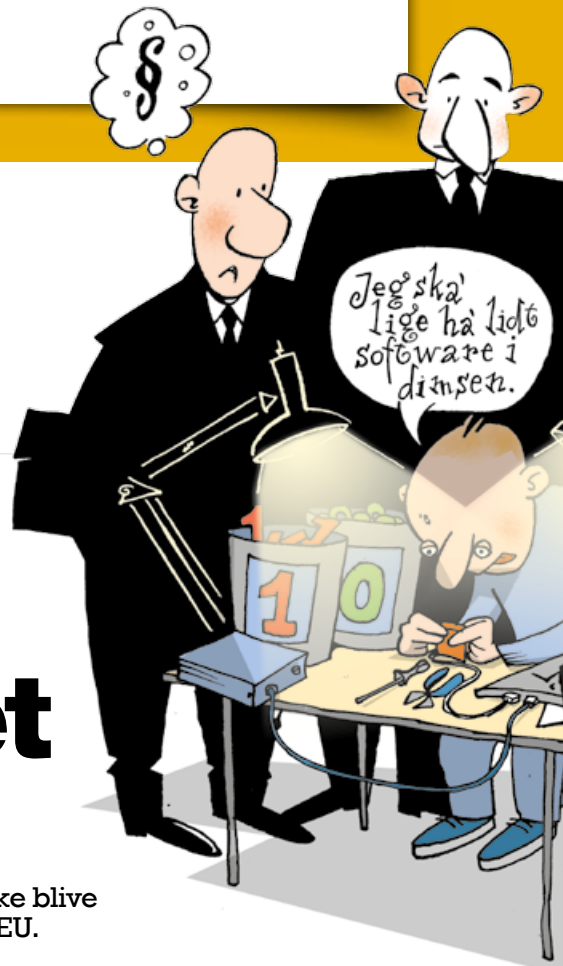
keafstemning 25. maj om et udpræget teknisk emne, som vedrører danske opfinderes og virksomheders fremtidige muligheder.

Men hvilke fordele og ulemper er der ved en fælles patentdomstol?

Grobund for softwarepatenter

Patenter er overordnet set en beskyttelse, som skal sikre, at det kan betale sig at bruge en masse penge på at udvikle og opfinde teknologiske nyskabelser som termostater og pumper ved at give indehaveren eneret på produktet i en vis periode. Samtidig betyder patentet, at produktet, eksempelvis termostaten, beskrives grundigt og kan udnyttes industrielt. Selv modstanderne af softwarepatenter medgiver da også, at det er i orden, at der er patenter på plovskær og legoklodser.

Uenigheden handler om softwarepatenter. Flere tidlige-

re forsøg på at tillade softwarepatenter i Europa er blevet opgivet på grund af massiv folkelig modstand.

I år 2000 forsøgte det europæiske patentkontor, EPO, at få indført softwarepatenter i det europæiske patentsystem som en mellemstatslig aftale uden for EU. Hele aftalen om at indføre softwarepatenter var ellers gennem flere år klappet diplomatisk af og parat til underskrift på en diplomatisk konference. Men presset fra modstandere mod politikerne blev så stort, at ændringen helt uherbert blev droppet under selve konferencen.

I 2005 forsøgte EU så at harmonisere området for softwarepatenter med et direktivforslag. Men også denne gang var modstanden så massiv, at forslaget på trods af visse ændringer fra EU-Kommissionen blev droppet.

Siden har der været ro i årevis, men nu frygter modstanderne, at den nye fælles patentdomstol vil kunne indføre en praksis, som måske skaber grobund for flere

softwarepatenter, fordi de grundlæggende regler muligvis kan fortolkes alternativt. Modstanderne frygter altså, at de kommende afgørelser fra den nye fælles patentdomstol vil være en glidebane i retning mod softwarepatenter - selvom EU-Parlamentet i sin tid sagde klart nej.

Skuer man ud over Europa, er Danmark et af de meget få lande, hvor den nye fælles patentdomstol er årsag til debat. 25 lande tiltræder således uden videre samarbejdet, mens kun Spanien og Italien ser ud til at springe over. I Tyskland har Forbundsdagen formuleret en erklæring over for regeringen om, at man ikke ønsker softwarepatenter. Men problemet er, at der ikke er tale om en egentlig garanti, mener modstanderne.

Herhjemme har erhvervs- og vækstminister Henrik Sass Larsen (S) slået fast, at et ja til den fælles patentdomstol ikke vil ændre på, at softwarepatenter ikke kan patenteres i hverken Danmark eller EU.

>>

De politiske partier har gennem den kommende folkeafstemning låst sig fast på at lade borgerne afgøre, hvorvidt Danmark skal tiltræde den fælles patentdomstol i EU.

Før folkeafstemningen blev en realitet på grund af den partipolitiske uenighed, havde tilhængerne af patenter som Dansk Industri og Dansk Erhverv gennem organisationens it-brancheforeninger ITEK og IT-Branchen, håbet at kunne overbevise de skeptiske danske politikere i Enhedslisten og Dansk Folkeparti om at støtte den fælles patentdomstol, så beslutningen kunne tages i Folketinget.

Modstanderne forsøgte med "Initiativet mod softwarepatenter" at få politikerne til at indse, hvorfor den fælles patentdomstol var en dårlig ide. Men det bliver formentlig op ad bakke at skulle overbevise befolkningen om at stemme nej til et langt billigere fælles patentsystem blot på grund af it-branchens frygt for softwarepatenter.

Faktum er, at det bliver befolkningen, der skal tage beslutningen den 25. maj.

Sådan virker det nuværende patentsystem i Europa:

I øjeblikket kan man i Europa søge patent på sit produkt nationalt. I Danmark foregår det hos Patent- og Varemærkestyrelsen. Man kan desuden vælge at søge patent hos Den Europæiske Patentmyndighed, EPO.

EPO kan udstede patentet med virkning for alle lande. Hvis patentet skal forsvares, sker det ved nationale domstole i hvert enkelt land. De nationale domstole kan godt nå frem til forskellige resultater. I flere lande behandles retssager om patenter ved de civile domstole, herunder i Danmark, hvor det sker ved Sø- og Handelsretten. Andre lande, eksempelvis Tyskland, har en specialiseret national patentdomstol. Hvis et firma skal forsvare sit patent i hele Europa, skal firmaet principielt køre retssager i hvert enkelt land, hvor afgørelsen skal gælde, og på det lokale sprog. Denne praksis gør det meget dyrt at forsvare et patent.

Sådan bliver det nye EU-patentsystem

Det gamle patentsystem fortsætter sideløbende, men forventes at dø gradvist ud på grund af manglende brug. Man vil som noget nyt kunne søge et enhedspatent, som gælder med det samme. Det nye enhedspatent gælder i 25 EU-lande - men ikke i Italien og Spanien.

Ansøgningen om enhedspatentet skal rettes til EPO. Prisen for at opnå patent i hele området falder fra omkring 35.000 euro til omkring 4.725 euro. Enhedspatenter skal søges på fransk, tysk eller engelsk. Man kan også søge på sit eget sprog, hvis man vedlægger en officiel EU-maskinoversættelse.

Den nye fælles patentdomstol skal have hovedkvarter i Paris og kommer til at bestå af en første instans og en appelret. Den danske regering håber på en regional afdeling sammen med de nordiske og baltiske lande. Første retsinstans skal udgøres af tre dommere og juridisk ansatte fra hvert medlemsland med speciale i patentlovgivning.

Aftalen om det nye EU-patentsystem blev underskrevet i februar 2013. Danmark skal stemme om deltagelse på grund af suverænitetsafgivelse, og fordi Enhedslisten og Dansk Folkeparti er imod i Folketinget. Folkeafstemningen er berammet til den 25. maj 2014.

Læs mere om EU's nye patentsystem her:

http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-12-970_en.htm?locale=en

Dansk Industri:

Softwarepatenter findes ikke

Der findes ikke softwarepatenter i Danmark eller i Europa, og det vil den nye fælles patentdomstol ikke ændre på. Det mener Dansk Industri og brancheforeningen ITEK, som siger klart ja til den fælles patentdomstol i EU.

Af Rune Pedersen
[prosabladet@prosa.dk]

Dansk Industri er en af de interesseorganisationer, som er klart tilhængere af den fælles patentdomstol. Her er holdningen, at der ikke findes patenter på software i Europa og Danmark.

I stedet findes der patenter, hvor software indgår som en del af et samlet patent, de såkaldte computerimplementerede opfindelser. Det fortæller Lars Holm Nielsen, der er chefkonsulent med ansvar for patenter og intellektuel ejendomsret i Dansk Industri.

– Der indgår software i rigtig mange opfindelser i dag. Men det gør dem ikke til softwarepatenter, siger Lars Holm Nielsen.

Computerimplementerede opfindelser

For at opnå et godt, gammeldags patent på en opfindelse skal løsningen være teknologisk ny og have et vist niveau, som hvem som helst ikke ville kunne eftergøre. Og så skal opfindelsen kunne udnyttes industrielt. I dag siger reglerne, at software som sådan ikke kan patenteres. Software kan kun være en del af en patenteret teknisk løsning, hvis den er knyttet til en fysisk ting - eksempelvis et høreapparat, en vindmølle eller en vaskemaskine. Årsagen til dette går langt tilbage.

– Man betragter i patentretlig forstand software som et stykke tekst eller et maleri - et kunststykke - og ikke en teknisk frembringelse, siger Lars Holm Nielsen.

Meningen med analogien er at se softwaren som en slags ordre eller opskrift, som først kan noget, når den bliver puttet ind i en processor.

– Man har måske skrevet en ny kildekode eller algoritme. Men det er som sådan ikke en opfindelse. Det beskyttes på samme måde som litterære værker, som for eksempel en film kan være, forklarer Lars Holm Nielsen.

Mens der altså efter Dansk Industris opfattelse ikke findes

softwarepatenter i Europa eller Danmark, ser det anderledes ud i USA, forklarer Lars Holm Nielsen.

– Her findes der givetvis patenter på ting, som vi i Europa ville kalde software, siger han.

Han fortæller, at han ikke er stødt på nogen i Danmark eller Europa, som mener, at det burde være muligt at få patent på software. Og den holdning deler Dansk Industri.

– Patenter på områder, som ikke er opfindelser, ville skabe en glidebane hen imod, at opdagelser kunne patenteres. Man ville overskride grænsen mellem patenterbare ting og litterære værker, siger Lars Holm Nielsen.

"Man betragter i patentretlig forstand software som et stykke tekst eller et maleri - et kunststykke - og ikke en teknisk frembringelse"

Den fælles patentdomstol vil efter Dansk Industris mening ikke betyde et skred mod indførelsen af softwarepatenter. Hård konkurrence sørger nemlig for, at virksomhederne holder hinanden i ørerne ved at holde skarpt øje med, om nye patenter går for langt over stregen.

– Det er derfor, at industrien ønsker en specialiseret fælles patentdomstol. Så får du udstedt patenter efter reglerne, men heller ikke længere, for det vil begrænse andre. Mange patentsager anlægges mellem konkurrenter, som forsøger at begrænse hinanden, siger han.

Dansk IT:

Vi har allerede softwarepatenter

Det nuværende patentsystem har på grund af uklare regler og fortolkningsmuligheder med rund hånd uddelt masser af de facto-softwarepatenter, mener Dansk IT - en praksis, som den nye fælles EU-patentdomstol vil kunne forstærke.

Af Rune Pedersen

[prosabladet@prosa.dk]

Foto: Lars Bertelsen

Der bliver reelt udstedt masser af patenter på software i Europa, og den tendens vil den kommende fælles patentdomstol i EU kunne forstærke med dyrere software til følge. Det siger Kim G. Hansen, der er it-advokat, ph.d. i softwarepatentering og såkaldt facilitator for kompetencenetværket om it-jura hos interesseorganisationen Dansk IT.

Dansk IT afviser dermed Dansk Industris udsagn om, at der ikke findes patenteret software i Europa.

– Det er en kunstig sondring, når Dansk Industri siger, at der ikke findes softwarepatenter i EU. Du kan nemlig godt patentere to fuldstændigt identiske dimser, der blot har forskellig software. Og hvad er det så egentlig, du har patent på, hvis det altså ikke er softwaren?, spørger Kim G. Hansen.

Skjulte softwarepatenter

Om man vil betegne det som softwarepatenter, er dog lidt en smagssag, fordi der skal indgå noget fysisk i opfindelsen, medgiver Kim G. Hansen. Problemet er bare, at det fysiske, eksempelvis en almindelig pc, er beskrevet så generelt i reglerne, at det reelt er softwaren, der bliver beskyttet af patentet.

Patentudstedelsen foregår Kim G. Hansen i praksis sådan, at en almindelig computer naturligvis ikke kan patenteres, fordi den allerede er kendt teknologi. Men hvis computeren får installeret en bestemt software, kan den pludselig godt patenteres. Får den samme computer bagefter installeret en anden software, så kan også patenteres.

– Og hvad er det så, du har patent på? Jeg ved selvfølgelig godt, at det er computeren inklusive software, men hvad er det i virkeligheden, du beskytter? Det er jo softwaren, siger han og henviser til, at computerens tilstedeværelse jo ikke reelt gør nogen forskel for afgørelsen af patentet.

– Derfor er det ikke nødvendigvis rigtigt, når Dansk Industri siger, at man ikke kan patentere software, for det er der altså nogle, som har gjort, siger Kim G. Hansen.

Regler kan fortolkes bredt

Ifølge Kim G. Hansen det muligt, fordi definitionen af begrebet 'software' er åben for fortolkning i både den danske patentlov og den europæiske patentkonvention. Samtidig har EU løbende ændret sin egen fortolkning af reglerne i forhold til software.

– Der er meget stor forskel på, hvordan man fortolke de reglerne i starten, og hvordan man gør nu. Men hvad reglerne egentlig går ud på? Det kan fortolkes på mange forskellige måder, siger han.

Kim G. Hansen fortæller, at det europæiske patentkontor, EPO, i begyndelsen smed patentansøgninger, der indeholdt blot det mindste om software, i skraldespanden.

– Men senere blev fortolkningen ændret, sådan at der i dag udstedes masser af patenter, som efter min vurdering er tæt på at dække computerprogrammer, siger Kim G. Hansen.

Han mener, at den udvikling er uønsket og giver en uklar retsstilling.

– Hvordan kan man bevæge sig over så stort et spektrum inden for de samme regler?, spørger han.

De frække overhaler indenom

Han medgiver, at patentering kan være hensigtsmæssig, hvis man ønsker at følge den teknologiske fremdrift. Men det medfører også en stor risiko for, at der udstedes patenter, som ikke burde være udstedt, forklarer han. Problemet er nemlig, at de virksomheder eller udviklere, som lader være med at søge patent på software, fordi de tolker regler-

Kim G. Hansen er it-advokat, ph.d. i softwarepatentering og såkaldt facilitator for kompetencenetværket om it-jura hos interesseorganisationen Dansk IT. Ifølge ham er Dansk IT er bekymret for den demokratiske proces i tilknytning til den fælles patentdomstol, som får mulighed for at indføre softwarepatenter uden demokratisk kontrol.

ne konservativt, bliver overhalet indenom af mere frække firmaer, som tager chancen og søger alligevel - og ender med faktisk at få patent på softwaren.

Effekten er samtidig selvforstærkende, fordi patentkontorerne som det første kontrollerer patentdatabasen for at tjekke, om en ansøgning vedrører ny teknologi. Hvis en given teknologi så ikke fremgår af patentdatabasen, bliver den af patentkontoret betragtet som ny, hvilket måske udløser et patent på opfindelsen.

– En grund til, at patentkontoret ikke kan finde noget, kan være, at der aldrig er søgt patent, fordi man efter konservativt tolkede regler ikke kunne få patent på software, pointerer Kim G. Hansen og advarer:

– Det betyder, at det europæiske patentkontor risikerer at udstede patenter, som ikke burde være udstedt, siger han.

Indtil videre er mange af de problematiske patenter på software uprøvede ved de europæiske domstole.

– Derfor er det faktisk udmærket, at den fælles patentdomstol kommer, siger han.

Uden demokratisk kontrol

Dansk IT er imidlertid bekymret for den demokratiske proces i tilknytning til den fælles patentdomstol, som får mulighed for at indføre softwarepatenter uden demokratisk kontrol - og det på trods af, at EU-Parlamentet omkring årtusindeskiftet forkastede ideen.

– Hvor er den demokratiske kontrol, og har man hørt de mennesker, der ikke vil have softwarepatenter? Man

har forsøgt at lave nogle regler, der på demokratisk vis skulle regulere softwarepatenter. Det kunne man ikke, fordi borgerne var uenige. Og nu giver man så den fælles patentdomstol mulighed for selv at bestemme, om vi skal have dem, siger han.

Han understøtter, at ingen på forhånd kan vide, hvordan den nye fælles patentdomstol vil arbejde. Det ser vi først, når vi kender myndighedens afgørelser. Han vurderer, at hvis den fælles patentdomstol læner sig op ad den tyske patentdomstols praksis, vil dette formentlig give sig udslag i softwarepatenter. Hvis patentdomstolen derimod lader sig inspirere af praksis i England, vil patenter på software formentlig blive afvist.

– Det kommer an på, hvilken linje den fælles patentdomstol lægger. Men på blandt andet ophavsretsområdet kan man se, at EU generelt har været meget opsat på at beskytte rettigheder og efter min opfattelse har lempet kravene til, hvad der skal til for at opnå rettigheder, samtidig med at beskyttelsesniveauet er blevet hævet, siger han.

En ting er dog sikker: Den fælles patentdomstol kommer til at få stor indflydelse i forhold til softwarepatenter.

– Den nye fælles patentdomstol vil kunne fastsætte grænserne for, hvad der kan patenteres i alle landene. Den gode nyhed er, at vi får en ensartet standard - den dårlige, at man kortslutter demokratiet ved at overlade det til den fælles patentdomstol at tage stilling til spørgsmålet for eller imod softwarepatenter, hvor man ikke ved at følge den demokratiske proces kunne finde en løsning, siger Kim G. Hansen.

Dansk it-firma:

Softwarepatenter

"Jeg ser nogle usikre punkter ved den fælles patentdomstol, som jeg ikke er glad for"

vil ramme os hårdt

Et nyt patentsystem i EU kan ramme mindre danske it-virksomheder hårdt, hvis softwarepatenter bliver en del af pakken, for advokatregninger vil gøre produkterne dyrere for kunderne.

Af Rune Pedersen
[prosabladet@prosa.dk]
Foto: Lars Bertelsen

Hvis et nyt patentsystem i EU, baseret på en fælles patentdomstol, opbygger en praksis, hvor softwarepatenter bliver tilladt, vil det ramme en lang række mindre it-virksomheder hårdt. Det mener Charlie Nielsen, der er direktør for it-virksomheden Divendo, som har været en del af it-branchen i 12 år.

Han har en håndfuld ansatte i firmaet, som udvikler løsninger for primært danske kunder, men også for kunder i andre europæiske lande. Divendo baserer firmaets produkter på en lang række open source-produkter, både inden for hosting og udvikling.

Charlie Nielsen fortæller, at det nye patentsystem med en fælles patentdomstol og langt billigere patentansøgninger grundlæggende er en god ide. Men han frygter, at patenter på software kan blive en del af pakken. Derfor mener han ikke, at den fælles patentdomstol kommer til at hjælpe hans it-virksomhed. Tværtimod frygter han, at firmaet bliver voldsomt berørt af mulige softwarepatenter.

Klækkelige advokatregninger

– Vores hovedsegment er små virksomheder, og vi er selv en mindre iværksættervirksomhed. Hvis vi i vores leverancer skal til at undersøge, om vi bryder patenter, så er der kun én til at betale regningen, og det er kunden. Jeg vil anslå, at der skal pålægges en klækkelig procentandel til betaling af advokatregninger, siger han.

Divendo leverer for eksempel hjemmesider bygget på open source-værktøjer som Wordpress og Magento, hvor der indgår elementer med konkrete metoder og teknologier – det kan være login-bokse og online-betaling.

– Hvad vil der ske, hvis den fælles patentdomstol godkender patenter på disse metoder og teknologier?, spørger han.

Ifølge Charlie Nielsen er det teknisk muligt at designe og programmere sådan en boks på et utal af måder. Men hvis selve idegrundlaget bagved kan patenteres, så er det bekymrende, mener han.

– Hvem bliver ansvarlig, hvis kunden får et brev fra en

patenthaver, fordi advokaten ikke har gjort sit arbejde godt nok? Det må være os som den rådgivende part. Jeg ser nogle usikre punkter ved den fælles patentdomstol, som jeg ikke er glad for, siger Charlie Nielsen.

Dyrere mikrobølgeovne

Han er også bekymret for open source-markedet, hvor eksempelvis udbredte teknologier som server-softwaren Linux og IP-telefonsystemet Asterisk vil kunne få et voldsomt problem, hvis funktionaliteten bliver patenterbar. Men også småelektronik som en mikrobølgeovn til et par hundrede kroner i supermarkedet kan blive ramt på prisen, fordi den indeholder software.

– Unix, Linux og BSD er mere udbredt og anvendt, end de fleste er bevidste om, og jeg formoder stærkt, at det er disse, der ligger inde bagved. Men hvem skal have retighederne til at patentere det, og hvad bliver prisen for kunderne?, spørger han.

Charlie Nielsen fortæller, at Divendo aldrig har hørt fra patenthavere, som ville have penge. Han har heller ikke hørt om andre, der er blevet tvunget til at betale for patenter, og det tilskriver han det eksisterende forbud mod softwarepatenter. Men han er usikker på, om dette vil ændre sig med den nye fælles patentdomstol.

Regler skal være soleklare

– Vi har ingen anelse om, hvad konsekvensen vil blive. Men der kommer en konsekvens, forudser han.

Især fordi uklare afgrænsninger i den europæiske patentkonvention gør det muligt for tusinder af jurister og embedsmænd at fortolke ordlyden af reglerne forskelligt. Og det gør ham bekymret for, om der alligevel kan sniges softwarepatenter ind, fortæller han.

– Du vil få en ordentlig røvfuld jurister og embedsmænd, som vil kunne føre en meget lang dialog om fortolkningen af reglerne. Men de må ikke kunne fortolkes – de skal være helt soleklare, siger Charlie Nielsen.

PROSA: Stem nej!

Hvis softwarepatenter indføres i praksis, vil det blive langt dyrere og mere besværligt at udvikle nye systemer og funktionaliteter. Softwarepatenter vil hæmme innovation og vækst. Sådan lyder vurderingen fra Niels Bertelsen, formand for PROSA.

Af Rune Pedersen
[prosabladet@prosa.dk]

Niels Bertelsen, formand for PROSA, anbefaler et nej til EU's nye fælles patentdomstol. PROSA frygter, at 15.000 medlemmer i it-branchen kan komme i klemme på grund af risiko for patenter på software.

PROSA er ikke imod, at medicinalindustrien og andre brancher får lettere ved at patentere deres opfindelser ved den nye fælles patentdomstol, slår formanden, Niels Bertelsen, fast. Men fagforbundet er bekymret for, at den fælles patentdomstol og enhedspatentet vil resultere i softwarepatenter.

PROSA er imod patenter på software, som vil blokere for udviklingen i hele it-branchen. Og så længe det problem ikke er løst, anbefaler PROSA et nej.

40.000 softwarepatenter

I det nuværende system har den europæiske patentorganisation, EPO, allerede udstedt 40.000 patenter på software, som aldrig er blevet prøvet ved en domstol. PROSA frygter, at den fælles patentdomstol vil godkende disse patenter, hvorefter ejerne kan sagsøge eller fakturere PROSAs 15.000 medlemmer og tusinder af danske it-virksomheder - også globale it-foretagender som Microsoft, fortæller formanden. Et eksempel på et softwarepatent er den velkendte indkøbskurv i netbutikker, som faktisk er patenteret. Det varslers ifølge Niels Bertelsen et skråplan, som PROSA vil forhindre gennem fastsættelse af en klar grænse for, hvad der kan patenteres, så software med garanti bliver patentfrit.

PROSA siger også nej til den fælles patentdomstol, fordi der ikke er nogen uvildig instans til anke af afgørelserne, forklarer Niels Bertelsen. Han fortæller, at PROSA ønsker en politisk garanti mod softwarepatenter. Uden klare grænser for patenterbarhed og politisk garanti er PROSA ikke tryk ved den fælles patentdomstol. Software er nemlig ideer og må ikke kunne patenteres.

– Derfor skal du stemme nej til patentdomstolen ved en eventuel folkeafstemning. Jeg vil også opfordre medlemmerne til at gøre opmærksom på konsekvenserne af softwarepatenter. Det er vigtigt at fortælle politikerne, at det her er et problem, siger Niels Bertelsen.

PROSA har været med til at starte Initiativet mod softwarepatenter sammen med Bitbureauet og IT-Politisk forening med websiden softwarepatenter.dk.

IT-Politisk forening:

Patenter rammer den fri software

Software kan ikke patenteres i Europa. Alligevel kan udskiftning og forbedring af software i eksempelvis en varmepumpe potentielt overtræde patenter, fortæller IT-Politisk Forening, som er imod softwarepatenter.

Af Rune Pedersen
[prosabladet@prosa.dk]

De såkaldte computerimplementerede opfindelser, hvor software og en dims tilsammen kan patenteres, er ifølge det europæiske patentkontor, EPO, det hastigst voksende patentområde i de sidste par år.

Og det er netop på dette område, at kritikerne af den nye fælles patentdomstol i EU henter argumenter imod, at Danmark tiltræder aftalen om en fælles patentdomstol, som de frygter, vil være en glidebane mod softwarepatenter.

Blandt modstanderne er IT-Politisk Forening, der sammen med ligesindede for omkring 10 år siden nedkæmpede et EU-direktiv, som ville betyde indførelse af softwarepatenter. Foreningen er klart imod et dansk ja til den fælles patentdomstol. Det vil nemlig efter foreningens mening også betyde et ja til patenter på software, fortæller formand Niels Elgaard Larsen.

Industri vil ikke give garanti

Ret beset har Niels Elgaard Larsen ikke noget imod patenter på eksempelvis en varmepumpe. Men hvad vil der ske, når varmepumpen i hans andelsforening i fremtiden er styret af en computer nede i fyrrummet? Problemet er nemlig, at industrien gerne vil have patenter på softwaren, mener han.

– Og hvad sker der så, hvis en fyr ovre i Jylland skriver et smartere program, som jeg kan installere fra nettet, og som betyder, at jeg kan spare fem procent energi? Dansk Industri vil gerne have, at der ikke kan sidde en fyr og distribuere et smartere program over internettet, siger han.

Derfor ønsker IT-Politisk Forening en garanti om, at software, som distribueres over internettet, ikke kan krænke et patent.

– Men det vil industrien ikke give. Vi har af en patentagent fået at vide, at vi kan være medvirkende til at krænke et patent ved at distribuere software til et apparat, selvom softwaren i sig selv ikke krænker et patent. Og så er vi jo lige vidt, siger Niels Elgaard Larsen.

Han peger på, at problemet var det samme i 2005, da slaget stod om softwarepatenter. Dengang var der stadig patent på eksempelvis mp3-afspillere, fordi software for 20 år siden typisk blev hardcode't ind i apparater som set-top-bokse og iPods.

– Hvis det bliver forbudt at distribuere en h264-dekoder, så bliver konsekvensen, at man som koder pludselig ikke kan skabe fri software, hvor det er muligt at dekode video på computere, telefoner eller hvad som helst, siger Niels Elgaard Larsen.

Ifølge IT-Politisk Forening er det grundlæggende problem, at softwarepatenter vil styrke de store gamle firmaer og holde de små og mindre softwarefirmaer ude af markedet.

– Man ser også på tilslutningen, at det er alle de store firmaer, der er for den fælles patentdomstol, mens små firmaer og miljøet omkring fri software er imod, siger Niels Elgaard Larsen.

Det skyldes, at softwarepatenter vil ramme den fri software hårdere, fordi selv en billig royalty på eksempelvis én dollar for et stykke patenteret software bliver rigtig dyr, hvis en million mennesker downloader et gratis program, hvor patentet indgår. Dette scenarie med betaling er ifølge Niels Elgaard Larsen i modstrid med hele den grundlæggende tanke bag fri software.

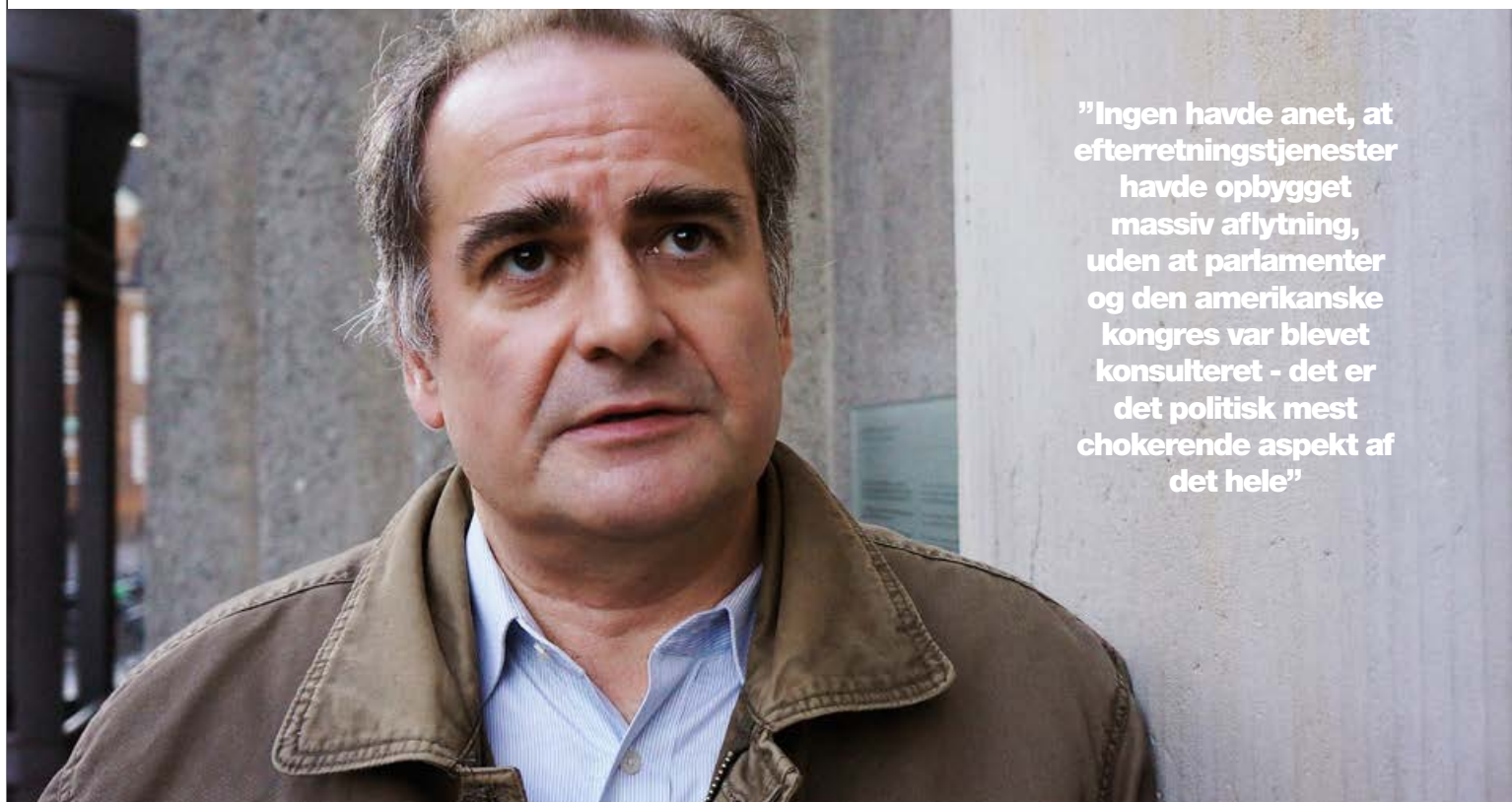
Frygter glidebane mod softwarepatenter

– Vi frygter, at vi får en specialdomstol fyldt med folk, der lever af patenter, og som vil være mere tilbøjelige til at acceptere patenter på software. Der er udstedt 50.000 patenter på software, som ikke har været prøvet ved domstole, og som vi mener, ikke holder, siger Niels Elgaard Larsen.

Han peger især på patenter på et par håndfulde lyd- og billeddekodere, udstedt af det europæiske patentkontor, som indgår i en lang række open source-styresystemer og på mange hjemmesider, der kan afspille lyd og billede.

– I princippet kunne patentejerne komme efter DR og få stoppet hjemmeside og video, hvis de ikke har indgået en aftale, betalt med licenskroner. Når det ikke sker, skyldes det ifølge vores overbevisning, at de nuværende patentdomstole nok ville gøre patenterne ugyldige. Men vi frygter, at en ny domstol vil godkende dem, siger Niels Elgaard Larsen.

USA krænker menneskerettighederne

”Ingen havde anet, at efterretningstjenester havde opbygget massiv aflytning, uden at parlamenter og den amerikanske kongres var blevet konsulteret - det er det politisk mest chokerende aspekt af det hele”

Caspar Bowden, Microsofts tidligere toprådgiver om privacy, har brugt de sidste to år på at advare mod amerikansk lovgivning, som åbner en ladeport til masseaflytninger. Edward Snowdens afsløringer har skaffet ham ny opmærksomhed.

Af Kurt Westh Nielsen

[kwn@prosa.dk]

Foto: K. Nielsen

– Jeg forlod Microsoft i 2011, og nu har jeg holdt 25 taler, hvor jeg forsøger at advare folk mod den amerikanske såkaldte FISA-lovgivning, der giver tjenester som NSA ret til storstilet aflytning af borgere.

Ordene falder med et skuldertræk fra borgerrettighedsforkæmperen Caspar Bowden, der efter ni års ansættelse som Microsofts Chief Privacy Adviser i de sidste to år i den grad har taget bladet fra munden og skarpt kritiseret den amerikanske regering og ikke mindst virksomheder som Microsofts medvirken til samarbejde om masseaflytning.

– Jeg har rejst rundt til EU-Kommissionen, europæiske dataskyttelsesmyndigheder og politikere. Jeg har forsøgt at gøre opmærksom på, at FISA-loven kun kan betyde, at den amerikanske regering forsøger at lovliggøre indgribende aflytning. Ingen lyttede dog i starten, konstaterer Caspar Bowden.

Han har også forelagt to rapporter for EU-Parlamentet, senest i starten af 2013, hvor han argumenterer for, at både amerikanske og europæiske politikere er ført bag lyset med hensyn til det vidtgående omfang af aflytninger udført af

NSA og GCHQ, en britisk efterretningstjeneste. Så kom Edward Snowdens afsløringer, og så blev lydhørheden større.

– Jeg var selv overrasket over Snowdens afsløringer – selve det massive omfang af aflytninger. Jeg mener, at jeg allerede havde forudset konsekvenserne af USA's FISA-lov, som tillader vidtgående aflytninger. Men ingen havde anet, at efterretningstjenester havde opbygget massiv aflytning, uden at parlamenter og den amerikanske kongres var blevet konsulteret. Det er det politisk mest chokerende aspekt af det hele, siger han.

Terrorbekæmpelse er et skalkeskjul

Hvordan vil du karakterisere formålet med al den informationsindsamling?

– Den første reaktion var, at alt dette handler om bekæmpelse af terrorisme. Men i min to år gamle analyse påpegede jeg, at selve bredden i amerikansk lovgivning essentielt tillader aflytning i enhver sammenhæng, som kan fremme USA's udenrigspolitiske interesser. Det har intet med bekæmpelse af terrorisme eller alvorlig kriminalitet at gøre. Intet, siger han.

Caspar Bowden understreger sin pointe med en henvisning til en aktuel afsløring, hvor NSA angiveligt har haft et program, som går ud på at overvåge aktivister og politisk radikales vaner med hensyn til at se pornografi.

– NSA overvejede seriøst af anvende de aflyttedes vaner og pornografiske præferencer til afpresning og miskreditering. Det må dræbe enhver tro på, af det hele drejer sig om terrorbekæmpelse, siger Caspar Bowden.

Nej til lukket kildekode

Ifølge Caspar Bowden er udbredelsen af proprietær og lukket software en væsentlig årsag til, at NSA ved hjælp af bagdøre har kunnet skaffe sig adgang til mange personfølsomme data.

– Der opstår en strategisk risiko, når regeringer, virksomheder og borgere alle installerer software fra Microsoft. Det er en af de største cybersikkerheds-sårbarheder. Offentlige myndigheder bør sørge for at sprede sig i retning af fri software med åben kildekode – udelukkende af sikkerhedsårsager, siger Caspar Bowden.

– Med fri software kan kildekoden principielt inspiceres, og det virker i sig selv afskrækkende. Mulighederne for at skjule bagdøre er langt sværere i software baseret på åben kildekode end i proprietær kode, fortsætter han.

Standarder gavner aflytning

I sin seneste rapport fokuserer Caspar Bowden meget på konsekvenserne af cloud computing.

Hvorfor er cloud computing specielt følsomt over for masseovervågning?

– Det er et faktum, at hvis du vil behandle data, så skal de dekrypteres, før de køres igennem cpu'en. Det gælder for cloud computing og for ethvert andet kørende system. Så den omstændighed, som europæiske politikere har overset i adskillige år, er, at cloud computing uomgængeligt er sårbart over for den såkaldte "lovlige aflytning", som

sker hos de udenlandske myndigheder, der kontrollerer den virksomhed, som igen kontrollerer datacenteret med dine data, siger han.

Detaljer om den aflytning, som efterretningstjenester i mange årtier har foretaget, er ikke kun baseret på jura. Således har standardiseringsorganer i USA og Europa historisk bidraget til at gøre det muligt at standardisere metoder til aflytning af telekommunikation. Det gælder også standarder for cloud computing.

ETSI er et europæisk standardiseringsorgan, som i mange år har arbejdet på at skabe tekniske standarder for den såkaldt lovlige opsnapning af kommunikation. Sidste år støttede Caspar Bowden på et udkast til noget, som han ikke havde set før. Det hed LlaaS - Lawful Intercept as a Service. Det er et teknisk koncept for masseovervågning af cloud computing.

– LlaaS er tænkt som en ny modalitet af cloud computing, men er rettet mod at definere en standard, der tillader masseovervågning af cloud-data, siger Caspar Bowden.

Han vurderer, at behovet for en standard er opstået, fordi aflytning af performance-grunde må bygges ind i selve softwaren. Hardwarebaseret "deep-packet inspection" er ikke tilstrækkeligt, når datamængderne er massive.

– LlaaS ser ud til at være første skridt i den retning, konstaterer Caspar Bowden.

Behov for dansk debat

I 2014 skal det afgøres på EU-niveau, om en revision af den europæiske databeskyttelseslovgivning bliver en realitet eller ej.

– Det er nu, de politiske ledere i Europa bør spørge deres egne sikkerheds-systemer om, hvad de tænkte på, da de ignorerede indholdet af FISA-lovgivningen i USA. Hvorfor lukkede man øjnene for krænkelse af europæisk lovgivning og Menneskerettighederne? spørger han.

Caspar Bowden har et særligt blik på det, han opfatter som en dansk skepsis mod revisionen, som ifølge briten indeholder smuthuller men også forbedringer i beskyttelsen af persondata.

– Det er uklart, hvorfor den danske regering er skeptisk og muligvis prøver at forsinke revisionen. Det ville være godt, hvis der var en debat her om regeringens holdning. Jeg spekulerer på, om den danske befolkning overhovedet ved, hvordan regeringen handler i denne sag, når der er møder i i Bruxelles, siger han.

Caspar Bowdens rapport

Caspar Bowdens 35 sider lange rapport, briefing til EU-Parlamentet, "The US Surveillance Programmes and Their Impact on EU Citizens' Fundamental Rights", kan hentes her: <http://bit.ly/1kgd4LO>.

Her bygger de **FREMTIDENS** fabriksarbejder

I Odense deltager et hold forskere i udviklingen af fremtidens fabriksarbejder: en kunstigt intelligent robot, der kan dirigeres fra en webbrowser.

Af Thomas Møller Larsen
[prosabladet@prosa.dk]
Foto: Lars Bertelsen

På Center for Robotteknologi på Teknologisk Institut i Odense er et hold unge robotudviklere i gang med at bygge morgendagens kunstigt intelligente fabriksarbejder.

Centret er partner i det europæiske forskningsprojekt SME Robotics, som er støttet med 12 millioner euro af EU til at udvikle robot-teknologier, der skal gøre det nemmere for små virksomheder at automatisere deres produktion.

Ingeniørerne udvikler et brugervenligt, intelligent system kaldet 'Robot Co-Worker'. Det er rettet mod virksomheder, der producerer små serier og ofte omstiller produktionen. Systemet skal gøre det muligt for en ufaglært fabriksarbejder - fra et browservindue - at oplære og omstille en industrirobot til en ny opgave på få minutter via en 3D-animeret HTML5-brugerflade.

Under 'oplæringen' lærer 'Robot Co-Worker'-systemet, hvad der skal til, for at det kan udføre sit arbejde. Hvis der senere sker en afvigelse fra det normale, stopper systemet og spørger en operatør til råds. Den løsning, operatøren vælger, vil blive husket og udført automatisk, næste gang robotten oplever et tilsvarende problem. På den måde bli-

ver robotten hele tiden bedre og mere stabil, og nedbrud og dyre teknikerbesøg kan undgås.

Robottens krop er en robotarm fra danske Universal Robots. Den er forsynet med en hjerne bestående af almindelige pc-komponenter: en Intel i7-processor og så videre. Dertil kommer en 'controller', så operatørerne kan styre robotten via pc'er, tablets og telefoner.

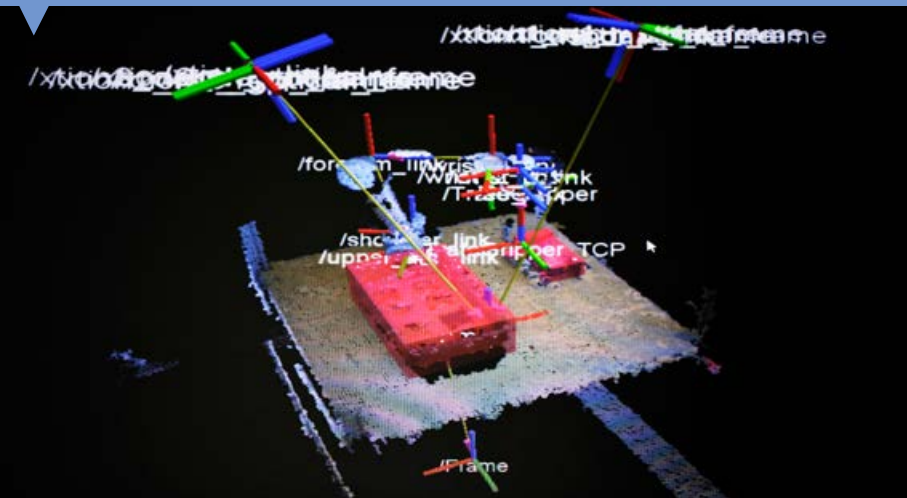
Udviklingen af 'Robot Co-Worker'-systemet er distribueret. Det vil sige, at flere personer kan udvikle på det samtidige - fra forskellige computere. Selve softwaren er baseret på 'Robot Operating System' (ROS), og 'neden under' ROS ligger Linux.

'Robot Co-worker' ser verden fra oven igennem to grovkornede kameraer, som giver den et tredimensionalt overblik over den 'scene', den arbejder i - samt gennem et mere præcist kamera, der er monteret på selve armen, og som kan genkende redskaber og objekter.

Robotten kan selv skifte værktøj: gribearme og sugekopper med videre.

Virksomheder som Danfoss, Grundfos og Vola deltager i udviklingsprojektet.

To kameraer oven over robotten giver den et tredimensionelt oplevelse af den 'scene', den arbejder i.

Når 'Robot Co-Worker' er færdigt, skal det kunne betjenes af folk, der ikke ved noget som helst om programmering. Men det kræver sin mand at programmere en robot til at være brugervenlig.

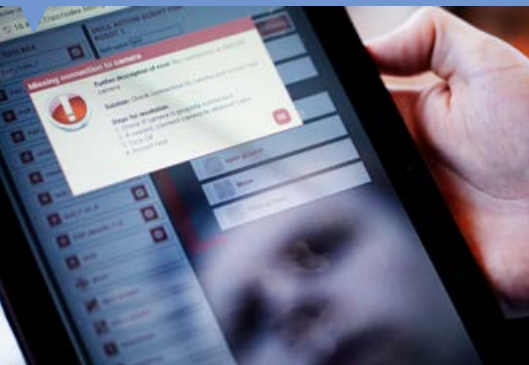
Robot-forskerne på Teknologisk Institut i Odense arbejder koncentreret på 'Robot Co-Worker'. Snart skal den vises frem til interessenter fra erhvervslivet: Grundfos og Danfoss med flere. Lige nu har robotten én opgave: Den skal genkende og gribe transformatorer i en kasse og montere dem i køleprofiler.

Via et kamera monteret på robotens arm kan den genkende objekter og værktøjer, som den kigger på.

Hvis der opstår en fejl, vil 'Robot Co-Worker'-systemet prompte komme med løsningsforslag.

Robottens bevægelser og arbejdsopgaver kan styres via 'drag and drop' på en tablet.

ROBO

skaber softwarejob

Ekspertter og virksomheder forudser et boom i robotteknologien i de kommende 10 år. Behovet for softwarefolk, der kan programmere den, vil vokse.

Af Thomas Møller Larsen
[prosabladet@prosa.dk]

Danske eksperter og virksomheder forudser en stigning i anvendelsen af industrirobotter, overvågningsdroner, transportrobotter, robotstøvsugere, robotsæler og krigsrobotter – you name it.

Den teknologiske udvikling går nogenlunde lige så hurtigt som inden for smartphones, og udbredelsen vil skabe flere job for softwarefolk – i Danmark såvel som i resten af verden.

– Jeg forestiller mig, at den danske robotbranche er dobbelt så stor om 10 år. Spektret af folk, der er brug for, går fra it-ingeniører til automatikmekanikere, siger Søren Peter Johansen, faglig leder af Center for Robotteknologi på Teknologisk Institut.

– Der er ingen tvivl om, at software har fået større betydning i robotbranchen. Og der er helt klart en voksende efterspørgsel efter arbejdskraft ude i robotbranchen – også efter folk, der kan finde ud af at udvikle software. Det drejer sig tilmed om fagområder, som ikke entydigt er knyttet til robotter, såsom kunstig intelligens og billedgenkendelse, siger Ole Dolriis, der er uddannelseskoordinator for Robotteknologi på Syddansk Universitet.

Alle elsker robotter

I 2011 var der 5.571 industrirobotter på de danske fabrikker. 15 år tidligere – i 1996 – var der kun 858. Og eksperterne forventer, at industrien herhjemme vil kaste sig over mange flere robotter, når tilgangen til kapital bliver lettere, men også i takt med at robotterne bliver mere brugervenlige og tilpasningsdygtige, og priserne falder.

Samtidig har ledere i det danske sundhedsvæsen med milliarder på lommen bedyret, at de vil investere i en min-

dre hær af intelligente transportrobotter til de kommende supersygehuse. Robotterne skal bruges til for eksempel videoopkald og transport af skrald, mad og tøj.

Niels Jul Jacobsen, som er medejer af den nye virksomhed Mobile Industrial Robots og projektleder på Mærsk McKinney Møller Institutet, forventer en kraftig vækst i anvendelsen af transportrobotter, "fordi prisen på transportrobotter er blevet så lav, at de tjener sig ind på et halvt år."

– Jeg regner med, at vi snart kommer til at se mange flere robotter til intern transport på fabrikker, skoler, hospitaler og så videre. Men jeg er lidt "biased", fordi jeg lige har startet et mobilt robotfirma, siger han.

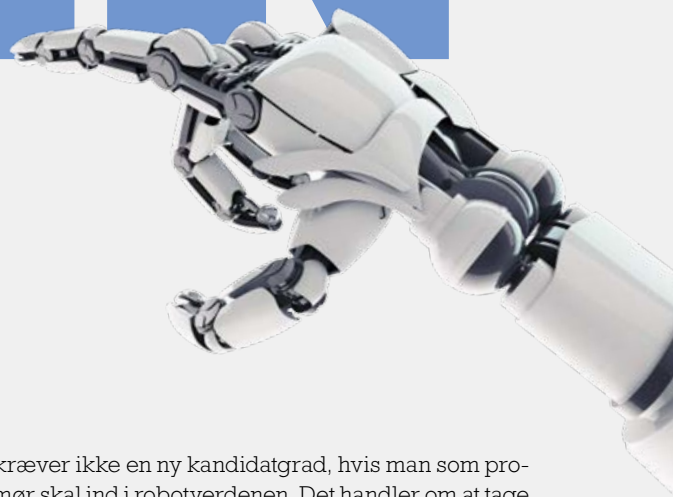
Også markedet for mindre robotter til forbrugerne er lukrativt. På verdensplan blev der i 2011 solgt 2,5 millioner servicerobotter til huslig brug, såsom robotstøvsugere, robotplæneklippere og nuttede robotsæler. Og amerikanske Teal Group forventer, at der vil blive solgt droner for 89 milliarder dollars de næste 10 år. Dansk politi er eksempelvis begyndt at eksperimentere med droner.

Også mange andre robotkategorier bliver solgt og testet i disse år – såsom malkerobotter, landbrugsrobotter, hospitalsrobotter og 'maderobotter', der kan made folk, som ikke kan bruge deres arme.

Godt for softwarefolk

Den danske virksomhed Sky-Watch udvikler og sælger droner, som kan flyve overvågningsmissioner fuldstændig autonomt. Virksomhedens udviklere er typisk dataloger og ingeniører, der blandt andet programmerer elektroniske systemer, kameraer, brugerflader og kommunikationsinterfaces.

TTER

– Der er ingen tvivl om, at der er et kæmpe potentiale i droner til civile applikationer: landbrug, politi og så videre. Og Danmark kan komme helt op i toppen på europæisk plan, fordi vi sidder med en masse kernekompetencer, siger marketingchef i Sky-Watch Michael Messerschmidt.

Fremtidens softwarejob i dronebranchen vil ifølge Michael Messerschmidt blandt andet findes hos virksomheder, der udvikler og sælger droner og delkomponenter til dem – såsom nyt kameraudstyr, kommunikationsprotokoller og programmer til billedanalyse. Men jobbene vil også ligge i forskningsverdenen og hos servicevirksomheder, der kan sende droner i luften for at overflyve eksempelvis naturområder til sporing af vildt – eller for at analysere broer.

Der vil være brug for softwarefolk med vidt forskellige baggrunde.

– Vi var faktisk ud at lede efter en med en baggrund inden for computerspilmiljøet, men vi fandt ikke den rigtige person, fortæller Michael Messerschmidt.

Kræver ikke en ny kandidatgrad

Henrik Anker er en af ejerne af integratørvirksomheden Gibotech, der sælger og installerer industrirobotter, og som blandt andet har leveret en ny, robotstyret sterilcentral til Gentofte Hospital. Også han kan sagtens forestille sig, at den danske robotbranche er dobbelt så stor om 10 år.

– Vi er en branche i fremdrift, mange af os har rigtigt travlt, og det er generelt svært at få besat vores stillinger. Jeg har lige fundet en ny programmør. Men hvis du havde ringet for 14 dage siden, have jeg siddet og sukket, siger Henrik Anker.

Gibotech har fem datamatikere og civilingeniører ansat til at varetage en bred palet af opgaver – fra programmering af brugerflader til produktionsplanlægningssystemer. Typisk går Henrik Anker efter folk med solidt robotkendskab, men han understreger:

– Det kræver ikke en ny kandidatgrad, hvis man som programmør skal ind i robotverdenen. Det handler om at tage nogle af de kurser, der er på markedet – i PLC-programmering og robotprogrammering, eventuelt kombineret med noget projektledelse. Det kommer man langt med.

Står man som nybegynder i robotverdenen, har man først og fremmest brug for en grundforståelse for, hvordan robotter fungerer.

– Til forskel fra ren software handler robotter om at interagere med omverdenen. Du modtager en masse sanseindtryk i form af data fra vision-systemer, sensorer, laser-scannere og så videre, og de skal behandles for at give et beslutningsgrundlag. Dertil kommer en del bevægelige dele: robotarme, gribefingre, transportbånd, hjul og så videre, som skal styres rettidigt i forhold til hinanden, siger Søren Peter Johansen fra Teknologisk Institut.

Derfor kan efteruddannelse komme på tale.

– Hvis man kommer ind i robotverdenen fra it-verdenen, skal man have noget efteruddannelse. Men jeg vil ikke mene, at man nødvendigvis skal ind på et universitet for at lære det her, siger han.

På forskningsinstitutioner som Teknologisk Institut er fremtidens arbejdsopgaver mange. En af dem handler om at gøre robotterne mere brugervenlige.

– Der vil helt klart opstå et øget behov for softwarefolk, som kan gøre robotterne mere brugervenlige, siger Morten Thrysø, kommunikationsansvarlig for Innovationsnetværket RoboCluster.

På Teknologisk Institut bruger man folk med meget forskellige baggrunde til at gøre netop det – lige fra sygeplejersker til programmører hentet ind fra computerspilbranchen.

– Det er oplagt, at fremtidens intuitive brugerflader vil blive udviklet af folk med it-baggrund eller af folk, der kommer fra computerspilverdenen, siger Søren Peter Johansen.

It-gigant på fremtids-speed

Romanen "The Circle" fremmaner en dystopi, hvor alt privatliv er afskaffet.

Boganmeldelse af Jesper Balslev
[prosabladet@prosa.dk]

"The Circle" er historien om målbevidste Mae Holland, der får sit drømmejob i kundesupporten hos it-virksomheden "The Circle", efter at hun i nogle år har vantrivedes i et kedeligt "brick and mortar"-firma. Mae er ambitiøs, elsker firmaets kultur og stiger hurtigt i graderne - som en anden Marissa Meyer (Yahoos kvindelige topchef).

"The Circle" fremstår som en fremskrevet større og vildere udgave af Google - måske en 10 år ude i fremtiden. Firmaet bygger sin succes på single-sign-on-systemet "TruYou", der samler alle netjenester på én platform. The Circle er hurtigt blevet nettets største firma. Det er totalleverandør af sociale tjenester og aspirerer til at gøre verden virtuelt tilgængelig. Arbejdspladsen er en blanding af Tivoli, blot 100 gange større end det, vi kender, Google, og Roskilde Festival for TED-Talks.

Firmaets stifter er kodegeniet Tyler Alexander Gospodinov - en gennemgående, mystisk og usynlig figur - som ender med at spille en overraskende rolle i fortællingen. Visionen bag firmaet er at "lukke cirklen" ved at afskaffe privatliv. I "The Circle"s optik er enhver form for privatliv eller løgn nemlig udtryk for menneskelig amoral. Hvis vi digitaliserer alle dimensioner af vores tilværelse, kan vi forhindre sygdomme, afskaffe politiske løgne og øge produktiviteten. Det er i orden at begå fejl og være et helt menneske med "syndige" tanker. Kontrakten indebærer blot, at vi syndsforlades i noget, der ligner den berygtede maoistisk-selvkritiske metode.

Hvad ville der ske, hvis visionen om det transparente liv blev realiseret? Det spørgsmål prøver romanen metodisk af på børneopdragelse, uddannelse, politik, helbred, beskatning - alle samfundets grundsten.

Forfatteren Dave Eggers' svar er isende. Man kunne kalde romanen dystopisk, men til forskel fra rammen i mange science fiction-bøger er der ikke tale om slaveri af masserne. Mareridtet opstår igennem frivillig accept. Bortset fra et par tragiske skæbner marcherer alle begejstret ind i visionen.

Romanen låner fra debatten om digitale teknologiers invasive og livsindgribende rolle. Det er især farerne ved total dataindsamling begået af et monopol, der konsekvensfrit misbruger sin magt. Men den behandler også, i en ekstrem udgave, temaer, der er oppe i tiden: at vi skal være transparente, og at alt i vores liv skal måles og sættes offentligt i relation til vores sociale forbindelser. Har man som enkeltindivid ret til at melde sig ud af det digitale samfund?

Stor litteratur er bogen ikke. Dertil er figurerne for flade, og det digitale herredømme etableres for friktionsfrit. Forståelsen for, hvordan tech-verdenen fungerer, er ikke reel. Den kunne beskyldes for at være hastet igennem for at kunne udkomme, mens NSA-debatten stadig raser. Romanen er imidlertid også letlæselig, en "pageturner" og et interessant debatindlæg.

Jesper Balslev er cand.mag. i moderne kultur og kulturformidling. Han har siden 2000 beskæftiget sig professionelt med nye teknologier som iværksætter og som konsulent.

BOGFAKTA

THE CIRCLE

Forfatter: Dave Eggers
491 sider
Udgivet 2013
Forlaget Hamish Hamilton
Sprog: Engelsk

Som studerende og medlem af PROSA...

- kan du få Danmarks bedste studiekonto. Med en masse medlemsfordele, som du ikke finder nogen andre steder.

Sådan får du Danmarks bedste studiekonto

1. Book et møde på 3378 1974 eller på studiekonto.dk og husk at fortælle, at du er medlem af PROSA, så du kan få alle fordelene.
2. Tag dit NemID og pas eller kørekort med til mødet.
3. Efter mødet klarer din personlige rådgiver alt det praktiske med at skifte fra din nuværende bank.

Studiekonto - ganske kort

- 2,5% i rente på de første 50.000 kr.
- derefter 0,25%
- Kassekredit på op til 50.000 kr.
Kun 5% i rente
- Gratis Visa/Dankort og MasterCard
- samme pinkode
- StudieOpsparing - 0,5% på HELE opsparingen
- Hæv med Visa/Dankort i alle automater i Danmark uden gebyr
- Valutaveksling helt gratis

Få en bedre studiekonto!
Ring på 3378 1974 eller gå på
studiekonto.dk

PROSA

Til din studiekonto kan du vælge en kassekredit på op til 50.000 kr. Debitorrenten er 5,09 %, det svarer til ÅOP på 5,09 %. (ÅOP er beregnet på samlet kreditbeløb 50.000 kr., 100% udnyttelse og løbetid på 5 år).
Du skal blot samle hele din privatøkonomi hos os og være medlem af PROSA.
Du får Studiekontoen på baggrund af en almindelig kreditvurdering. Alle rentesatser er variable og gældende pr. 1. august 2013.

Lån & spar

din personlige bank

Fint fingerpeg om, hvor it-branchen er på vej hen

Rambølls årlige rapport IT i praksis giver et godt overblik over, hvor it-branchen bevæger sig hen og skaber dermed et fint udgangspunkt for at vurdere, hvordan ens egen virksomhed ligger i dette udviklingsfelt.

Anmeldelse af Erling Krohn
[prosabladet@prosa.dk]

Rambølls nyeste årlige rapport, IT i praksis, bærer den udvidede titel "Business Technology: Strategi, Trends og Erfaringer".

Udvidelsen af titlen i den 18. udgivelse i rækken skal afspejle, at teknologien er blevet integreret i de interne forretningsprocesser. I mange år har man snakket om at bygge bro over kløften mellem forretning og it. Nu ser det ud til, at man går et skridt videre og forsøger at fylde kløften op.

Forretningen skal beskrive alle de væsentligste berøringspunkter, dens kunder/brugere har med forretningen, og den it-ansvarlige ledelse skal specificere, hvorledes it kan smidiggøre kundernes/brugernes oplevelse i kontakten med forretningen. Hermed er man gået skridtet videre

fra, at it skal forstå forretningen, til at forretningen skal blive i stand til at beskrive, hvad den ønsker for at få det, der bedst fylder dens behov.

Her er, som nævnt i mindst de sidste fire rapporter, behov for bedre governance og enterprise arkitektur-enheder, men i år er der yderligere fokus på den betydning, forretningsarkitekter eller it-agenter/-ambassadører tæt på forretningen har på indhøstning af de forventede gevinster.

Rapporten retter sig særligt imod den offentlige sektor; kommuners, regioners og statslig brug af it, men har som vanligt også en fuld analyse af udviklingen i den private sektor, og rapporten holder trends i de to sektorer op mod hinanden.

Det er altid med en vis spænding, at jeg ser frem til denne rapport, da den danner et ganske godt overblik over, hvor hele branchen bevæger sig hen. Den skaber dermed et udgangspunkt for at vurdere, hvordan ens egen virksomhed ligger i dette udviklingsfelt.

Rapporten er delt op i syv afsnit

- Strategiske udfordringer
- Forretningsudvikling og innovation
- It-governance
- Sourcing og organisering af it
- Transformation og forandringsledelse
- Forretnings- og it-arkitektur
- Digitalisering af den offentlige sektor

Strategiske udfordringer er ligesom tidligere år en gennemgribende overordnet analyse, der er bygget op omkring otte punkter:

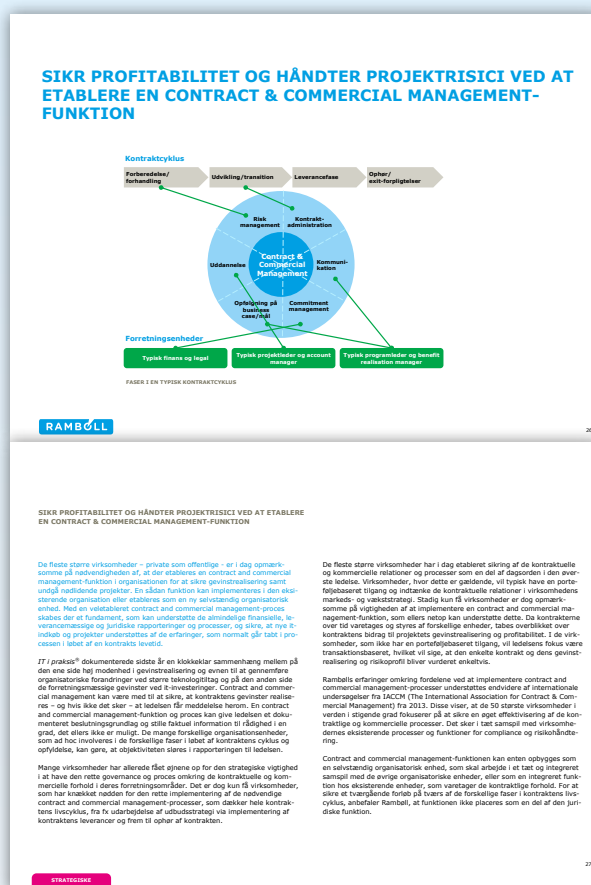
- Skab en digital forretningsstrategi for at realisere potentialerne i en digital verden
- Etabler digitalt strategisk lederskab kombineret med en eksplicit kobling til værdiskabelse
- Aktiv styring af transparente porteføljer optimerer eksekveringsevnen og værdiskabelsen
- Opbyg kapacitet til at arbejde med velfærdsteknologi, og høst de store potentialer
- Sikr profitabilitet, og håndter projektrisici ved at etablere en Contract & Commercial Management-funktion
- Bæredygtig it skal aktivt bidrage til virksomhedens overordnede strategi for bæredygtighed, og it-strategien skal afspejle dette
- Brug agile metoder til at styre risici i udviklingsprojekter
- Åbne data har stort potentiale til at bidrage til virksomhedens forretningsmæssige resultater

Disse otte punkter gennemgås på de første 45 sider, og specielt "Sikr profitabilitet, og håndter projektrisici ved at etablere en Contract & Commercial Management-funktion" beskriver, hvorledes gevinster kan realiseres gennem en dedikeret managementfunktion, der kan være med til at sikre, at kontraktens gevinster realiseres – og hvis ikke det sker – at ledelsen får meddelelse herom.

De seks efterfølgende afsnit er så konkrete analyser, spækket med statistik, grafer og forklarende tekster. Hovedvægten er lagt på sidste afsnit "Digitalisering af den offentlige sektor", der alene fylder halvdelen af de 200 siders analyser.

Læsevenligt format

Rapporten er i år i A4-"landscape"-format og er på 250 sider mod tidligere 150.

IT I PRAKSIS

IT i praksis koster 950 kroner, eksklusiv moms. Medlemmer af DANSK IT opnår 25 procents rabat på et eksemplar af rapporten. Rapporten kan bestilles på ramboll.dk/medier/publikationer/boger/it-i-praksis. Siden indeholder en del oplysninger, faktaark, downloads og konklusioner.

Formatet er ikke specielt handy, men det er ganske fiffigt udnyttet i de seks konkrete analyseafsnit, således at man i ét opslag har en grafisk fremstilling af et emne på den øverste side og en forklarende gennemgang på den nederste. Dette - kombineret med, at afsnittenes overskrifter er farvekodede, og at disse koder er videreført som farvefaner på rapportens sider - øger læsevenligheden kraftigt. Dog savner jeg stadig et ordentligt stikordsregister, der ville kunne lette mit arbejde med rapporten yderligere.

Valget af emner retter sig mod ledelseslaget, men også arkitekter og strategi-funktioner kan have stort udbytte af rapporten, ligesom politiske organisationer og fagforeninger kan hente megen anvendelig viden om, hvor brugen af it bevæger sig hen.

Erling Krohn er it-arkitekt og medlem af Udvalget for It og Samfund, ITS, i PROSA.

To mulige veje ud af din ledighed

Flere ledige PROSA-medlemmer vælger at starte egen virksomhed for at komme ud af arbejdsløsheden. En anden måde at bevare tilknytningen til både fag og arbejdsmarked er vikararbejde.

Af Anne Grethe Hansen,
regionsleder, Min A-kasse
[agh@prosa.dk]

Vi oplever, at flere medlemmer vælger at starte egen virksomhed for på den måde at komme ud af arbejdsløsheden. Det kan også være en rigtig god ide, og så længe du har kunder i butikken, og virksomheden giver et økonomisk afkast, du kan leve af, er der heller ikke nogen problemer. Driver du en mindre virksomhed uden ansatte, kan du også opretholde dit medlemskab af både PROSA og af a-kassen og dermed bevare din dagpengeret og eventuelle ret til efterløn.

Husk at give os besked

Først i det øjeblik, virksomheden ikke er rentabel længere, og du overvejer at lukke den og melde dig som arbejdsløs, er der nogle ting, du skal være meget opmærksom på.

Ophørsbestemmelserne efter drift af selvstændig virksomhed er meget stramme, og vi skal have meget dokumentation. Ud over at du skal aflevere dokumentation, skal du gennem tre ugers karenstid - altså en periode på tre uger, hvor du ikke kan få dagpenge.

Du skal blandt andet dokumentere, at dit firma er afmeldt i offentlige registre, såsom SKAT, og at du har afhændet driftsmidler og inventar. Herudover skal du lukke hjemmesider og meddele dine kunder, at firmaet ikke længere eksisterer.

Vi skal også bruge dokumentation til beregning af en dagpengesats. Derfor beder vi om de seneste tre års regnskaber fra virksomheden.

Vikararbejde som lønmodtager

En anden måde at bevare tilknytningen til både fag og arbejdsmarked på er at tage vikararbejde. Her kan tilknytning til et vikarbureau være din jobåbning eller din vej tilbage på arbejdsmarkedet.

Der er mulighed for supplerende dagpenge, både hvis

du arbejder på nedsat tid, og hvis du arbejder enkelte dage om ugen.

Reglerne for som lønmodtager at få supplerende dagpenge kan du læse meget mere om på både a-kassens og PROSAs hjemmesider.

Kontakt altid a-kassen

Hvad enten du starter lønmodtagerarbejde på nedsat tid, eller du bliver tilknyttet et vikarbureau, er det altid vigtigt, at du kontakter os. Når du har den første aftale på plads, skal du fortælle os det, så vi kan iværksætte sagsbehandlingen. Det er især vigtigt, hvis du skal have supplerende dagpenge, idet der her er forskellige frister, der skal overholdes. Får vi oplysningerne om dit arbejde, når vi modtager dit dagpengekort med arbejdstimerne påført, er der også størst mulighed for, at du får dine dagpenge udbetalt til tiden.

Vigtigt om seniorjob

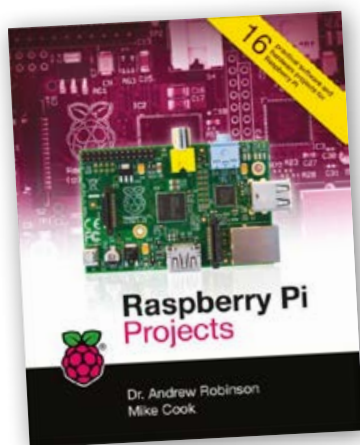
Jeg har tidligere skrevet her på siden om arbejdsmarkedsydelsen og medlemmer, der har ret til seniorjob. Men jeg vil lige tilføje, at hvis du har ret til seniorjob, så er tidspunktet for påbegyndelse udskudt.

Efter indførelse af arbejdsmarkedsydelsen skal denne mulighed nu være opbrugt først.

Det er – igen – en stramning for medlemmer, der tidligere kunne søge og få seniorjob fra det tidspunkt, hvor retten indtraf - uanset om øvrige rettigheder var opbrugt.

Bøger med rabat

til PROSA-medlemmer

Raspberry Pi Projects

Andrew Robinson, Mike Cook

ISBN: 9781118555439

Learn to build software and hardware projects featuring the Raspberry Pi! Raspberry Pi represents a new generation of computers that encourages the user to play and to learn and this unique book is aimed at the beginner Raspberry Pi user who is eager to get started creating real-world projects. Taking you on a journey of creating 15 practical projects, this fun and informative resource introduces you to the skills you need to have in order to make the most of the Pi. The book begins with a quick look at how to get the Pi up and running and then encourages you to dive into the array of exciting software and hardware projects.

Vejl. pris 177,-

Du sparer 20%

TILBUD 142,-

Windows Tutorials, Windows 8.1: The Missing Manual

David Pogue

ISBN 9781449371623

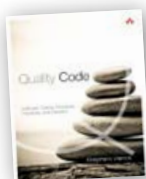
Windows 8.1 continues the evolution of the most radical redesign in Microsoft's history. It combines the familiar Windows desktop with a new, touchscreen-friendly world of tiles and full-screen apps. Luckily, David Pogue is back to help you make sense of it-with humor, authority, and 500 illustrations. The important stuff you need to know: What's new in 8.1. The update to 8.1 offers new apps, a universal Search, the return of the Start menu, and several zillion other nips and tucks. New features. Storage Spaces, Windows To Go, File Histories-if Microsoft wrote it, this book covers it.

Vejl. pris 438,- Du sparer 20% TILBUD 350,-

Quality Code: Software Testing Principles, Practices, and Patterns

Stephen Vance

ISBN 9780321832986

Test-driven, test-first, and test-early development practices are helping thousands of software development organizations improve their software. Now, in Quality Code: Software Testing Principles, Practices, and Patterns, Stephen Vance builds on all that's been learned about test-driven development, helping you achieve unprecedented levels of first-time quality. Using real-world code examples, this guide introduces patterns, principles, and more than two dozen detailed techniques for testing any software system more fully, effectively, and painlessly.

Vejl. pris 331,- Du sparer 20% TILBUD 265,-

The Technical and Social History of Software Engineering

Capers Jones

ISBN 9780321903426

"Capers Jones has accumulated the most comprehensive data on every aspect of software engineering, and has performed the most scientific analysis on this data. Now, Capers performs yet another invaluable service to our industry, by documenting, for the first time, its long and fascinating history. Capers' new book is a must-read for every software engineering student and information technology professional."

- From the Foreword by Tony Salvaggio, CEO and president, Computer Aid, Inc.

Vejl. pris 296,- Du sparer 20% TILBUD 237,-

Microsoft SQL Server 2012 Unleashed

Ray Rankins, Paul T. Bertucci, Chris Gallelli, Alex T. Silverstein

ISBN 9780672336928

Buy the print version of Microsoft SQL Server 2012 Unleashed and get the eBook version for free! See inside the book for access code and details. With up-to-the-minute content, this is the industry's most complete, useful guide to SQL Server 2012. You'll find start-to-finish coverage of SQL Server's core database server and management capabilities: all the real-world information, tips, guidelines, and samples you'll need to create and manage complex database solutions. The additional online chapters add extensive coverage of SQL Server Integration Services, Reporting Services, Analysis Services, T-SQL programming.

Vejl. pris 438,- Du sparer 20% TILBUD 350,-

FACTUM BOOKS

Halmstedgade 6 · 8200 Aarhus N · Tel. 86 10 03 38 · info@factumbooks.dk · www.factumbooks.dk

**Få 20% rabat hos FACTUM BOOKS
- følg linket til FACTUM BOOKS viaprosa.dk
og få rabat på bøgerne.**

[KØBENHAVN]

Accelereret indlæring

Få effektive teknikker til at læse hurtigere, tage bedre noter og forbedre din hukommelse.

Kurset tager sit udspring i hjerneforskning og udfordrer vores vaners vante metoder. Der gennemgås konkrete teknikker og strategier til indlæring af kompliceret fagligt materiale i en travl hverdag. Kurset retter sig mod både studerende og folk, der i deres arbejde skal kunne overskue store mængder fagligt stof.

OPLÆGSHOLDER

Kristian Vengsgaard er underdirektør i SKAT med ansvar for it-udvikling og projekter, cand.mag i informationsvidenskab og indtil for nylig ekstern lektor på Københavns Universitet.

DATO: Torsdag den 27. februar kl. 17.00-20.00

STED: PROSA København, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V

TILMELDING: prosa.dk/kursus

[KØBENHAVN]

Android-workshop for begyndere

Vi gennemgår de grundlæggende forhold i Androids udviklingsmiljø og bygger en helt simpel Android-app. Ingen forudsætninger påkrævet, udover lidt basal programmeringserfaring og begejstring. Vi slutter af med at bygge en hybrid-app, som kombinerer web-apps og android-apps.

OPLÆGSHOLDER

Tania Andersen er udvikler og freelancejournalist med speciale i softwareudvikling. Hun har mange års erfaring inden for web-applikationer og Java.

DATO: Onsdag den 12. marts kl. 17.30-21.00

STED: PROSA København, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V

TILMELDING: prosa.dk/kursus

[KØBENHAVN]

FRA IDE til forretning

Gode tips til kommende iværksættere og selvstændige.

Hvad driver os, og hvad stopper os? Hvordan udvikler vi ideen til en virksomhed, som vi kan leve af? Hvordan styrker vi vores mod til at betrede ukendt land? Og til at begå fejl? Hvilken viden har vi brug for? Hvordan får vi kunder? Hvordan arbejder vi sammen med dem? Hvad skal vi have styr på? Og hvor starter vi?

På dette gå hjem-møde får du nogle simple redskaber, og du vil få udfordret dine forestillinger om, hvad der skal til for at få en ide til at manifestere sig til en virksomhed, som du kan leve af. Budskabet er, at det er langt enklere, end mange af os tror.

OPLÆGSHOLDER

Nicolai Seest er iværksætter, facilitator, forretningsudvikler og tidligere formand for Dansk Iværksætter Forening. Han har startet en håndfuld virksomheder og været sparringspartner for flere end 300 virksomhedsejere. Gennem Hands On Business bistår han iværksættere og uddannelsesinstitutioner med at booste læring gennem praksis.

DATO: Onsdag den 26. februar kl. 17.30-21.00

STED: PROSA København, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V

TILMELDING: prosa.dk/kursus

[KBH/AARHUS]

Sådan får du mere i løn

Løn og arbejdsvilkår er altid til forhandling. Det gælder om at være velforberedt og spille spillet med is i maven. Kom til et inspirerende minikursus og få tips og tricks til at få mere ud af individuel lønforhandling. Du får styr på planlægning, strategi og teknik samt gode råd, der vil kunne mærkes i lønningsposen. Kom til en informativ og underholdende aften med teori og øvelser.

KØBENHAVN

DATO: Torsdag den 20. februar kl. 17.00-20.00

STED: PROSA København, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V

UNDERVISER

PROSAs jurist Jesper Borre, som har flere års erfaring med rådgivning i lønforhandling og ansættelsesvilkår.

AARHUS

DATO: Torsdag den 20. februar kl. 17.00-20.00

STED: PROSA Aarhus, Møllegade 9-13, 8000 Aarhus C

UNDERVISER

Bo Sundgaard, faglig konsulent i PROSA/VEST

TILMELDING: prosa.dk/kursus

[KØBENHAVN]

UML Essentials

En koncentreret gennemgang af UML 2.x i et tempofyldt forløb med mange praktiske øvelser. Alle fundamentale elementer og generelle principper i UML gennemgås.

Alle diagramtyper gennemgås (Class-, Component-, Object-, Composit Structure-, Deployment-, Package-, Profile-, Use Case-, Sequence-, Collaboration/Communication-, State-, Activity-, Interaction-overview- og timing-diagram). Vægten ligger på notation og på de UML-elementer, som typisk vil finde størst anvendelse i tidlige faser af et udviklingsforløb (kravspecificering, analyse).

Der benyttes øvelser og eksempler på både administrative og tekniske (styrings) applikationer, da dette typisk giver stor forskel på behovet for modellering af statiske og dynamiske aspekter. Som pædagogisk hjælpemiddel benyttes LEGO MINDSTORMS i denne forbindelse.

UNDERVISER

Kim Frederiksen, www.dataguru.dk

DATO: Lørdag den 29. marts kl. 9.30-16.30

STED: PROSA, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V

TILMELDING: prosa.dk/kursus

[KØBENHAVN]

Big data & privacy

Hør om perspektiverne og faldgruberne i big data. Via en række konkrete eksempler på, hvordan virksomheder og stater bruger big data til at opbygge eller optimere deres forretning og velfærdsydelser, får du indblik i, hvordan big data har skabt en sand guldfeber, der kommer til at forandre vores samfund på alle leder og kanter. Men data i de forkerte hænder truer også vores ret til et privatliv. Hør hvordan du kan beskytte dig selv med værktøjer til digitalt selvforsvar.

OPLÆGSHOLDER

Pernille Tranberg er journalist og forfatter, tidligere rådgiver for Lisbeth Knudsen, Berlingske Media, chefredaktør på Tænk og reporter på Politiken. Hendes seneste bog "Fake it" om big data og digitalt selvforsvar er udkommet på dansk, tysk, finsk og engelsk. Læs mere her: <http://digital-identitet.dk/om/>

DATO: Tirsdag den 25. februar kl. 17.30-21.00

STED: PROSA København, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V

TILMELDING: prosa.dk/kursus

[KØBENHAVN]

Your rights as an **IT employee in Denmark**

This meeting introduces you to the various aspects of the Danish labour market that faces you as a foreign trained IT professional:

- What rights do you have in addition to what is stated in your work contract?
- In which ways can a union assist you – when there is a crisis or when you want to pursue your career?
- What are your options if you are unemployed?

You will also learn more about PROSA – the Danish Association of IT Professionals – and how to get the most of your membership, ie. professional advice, special courses and networking opportunities.

SPEAKERS

Lisa Dalsager, legal advisor at PROSA
Hanne Gonzales, caseworker, Min A-kasse

DATE: Tuesday February 4 at 17.00-19.00

LOCATION: PROSA København, Vester Farimagsgade 37A,
1606 København V

SIGN UP: prosa.dk/kursus

[KØBENHAVN]

Karriereworkshops for ledige

Deltag i en eller flere af PROSAs karriereworkshops, som over fire gange lærer dig at udarbejde den gode ansøgning og det gode CV samt at klare dig godt til jobsamtalen. Én af gangene er der fotosession. De fire workshops er baseret på høj grad af deltagerinvolvering og øvelser.

DATO: Alle fredage i februar 2014 (7., 14., 21., og 28.), kl. 9.00-15.00

STED: PROSA, Vester Farimagsgade 37A,
1606 København V

TILMELDING: prosa.dk/kursus

[KØBENHAVN]

PROSA/SENIOR: **Sociale medier**

– er det besværet værd?

Der er referencer til sociale medier alle vegne i medier og dagligdagssamtaler. Og listen er lang med forskellige tjenester - Twitter, facebook, Instagram, Google +, LinkedIn osv. Men hvad er lige forskellen på de mange sociale tjenester, som florerer derude? Og hvad får man ud af at være på dem? Er det bare tidsfordriv for unge teenagere, eller giver det også mening at oprette profiler, når man er udover sin første pubertet?

PROSA/SENIOR har arrangeret en aften, hvor vi går tættere på sociale medier:

- Præsentation af, hvad sociale medier er
- Overblik over de mest populære sociale medier og hvad de hver især kan
- Gennemgang af udvalgte tjenester og hands on
- Sikkerhed, begrænsninger og faldgrupper

Tag din bærbare computer med, så afprøver vi nogle af medierne på stedet.

Workshoppens målretter sig nysgerrige seniorer, der har snuset lidt til de sociale medier, men måske er gået i stå og nu gerne vil vide mere om, hvad de skal bruges til, og hvordan man kommer videre.

OPLÆGSHOLDERE

Fahad Saeed, markedsførings- og kommunikationskonsulent hos Center for Konfliktforskning, og Bo Sune Christensen, kommunikationskonsulent i PROSA, har begge mange års erfaring med sociale medier i PR-, kampagne- og organisationssammenhænge.

TID: Onsdag den 5. februar kl. 17.00-20.00

STED: PROSA København, Vester Farimagsgade 37A,
1606 København V

TILMELDING: prosa.dk/kursus

[KØBENHAVN]

Skriv nyhedsbreve, som bliver LÆST

En flodbølge af nyhedsbreve sendes dagligt ud fra virksomheder, medier, foreninger mv. Hvordan sikrer du, at netop dit nyhedsbrev ikke pr. automatik bliver slettet i din modtagers indbakke? På denne workshop får du inspiration til, hvordan du kan bruge gode historier fortalt i nyhedsbrev-format til at forstærke din kommunikation og nå dine mål. Du får brugbar viden om, hvordan du kan igangsætte eller forbedre dit nyhedsbrev. Og solide argumenter for at prioritere nyhedsbrevet som medie.

DU FÅR BL.A. SVAR PÅ:

- hvorfor du skal udsende nyhedsbreve
- hvordan du producerer et godt nyhedsbrev
- hvilke elementer et godt nyhedsbrev består af
- hvilke muligheder du får med et professionelt e-mailværktøj?
- hvordan du indsamler og fastholder permissions

Der vil være masser af cases, øvelser og dialog.

Tag din bærbare med.

OPLÆGSHOLDER

Uffe Lyngaae er uddannet journalist og direktør i PR-bureauet Publico, der leverer rådgivning, indhold (tekst, foto, video) og praktisk hjælp omkring nyhedsbreve til en lang række offentlige organisationer og private virksomheder.

DATO: Mandag den 10. februar kl. 17.00-20.00

STED: PROSA København, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V

TILMELDING: prosa.dk/kursus

[KØBENHAVN]

Stress & mindfulness

Lær hvordan mindfulness kan hjælpe til håndtering af stresssymptomer og bidrage med større velvære.

Mindfulness er mentaltræning, der styrker evnen til at være nærværende og accepterende. Aftenen vil byde på en introduktion til mindfulness i teori og praksis. Du får indblik i mindfulness' tre hovedkomponenter og lærer, hvad mindfulnessstræning muliggør i forhold til de udfordringer, vi møder i dagligdagen.

HØR OM, HVORDAN MINDFULNESSTRÆNING UNDERSTØTTER:

- forøget fokus og koncentrationsevne
- håndtering og nedsættelse af stress
- følelsesmæssigt velvære
- ændring af vanemæssig adfærd
- kreativitet og nytænkning

Du vil gå hjem med enkle værktøjer, som du vil kunne bruge til at gavne dit velbefindende i din hverdag.

OPLÆGSHOLDER

Eve Bengta Lorenzen er indehaver af virksomheden Mindfullife og har en rig erhvervs- og uddannelsesmæssig baggrund. Hun er en af frontkæmperne for mindfulness-udbredelsen i Danmark og har i mange år ledet kurser og retreats i Danmark og udlandet.

DATO: Onsdag den 12. februar kl. 17.30-20.30

STED: PROSA København, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V

TILMELDING: prosa.dk/kursus

Forbundet af IT-professionelle • Association of IT Professionals • prosa.dk

København – Forbund og Min A-kasse

Vester Farimagsgade 37A, 1606 Kbh. V

Kontortid: kl. 9-15

Tlf.: 33 36 41 41

mandag dog kl. 10-15

Fax: 33 91 90 44

Flere oplysninger på www.prosa.dk

Aarhus

Møllegade 9-13
8000 Aarhus C

Kontortid: kl. 10-15

Odense

Overgade 54
5000 Odense C

Kontortid: kl. 10-15

E-mail:

medlemsreg@minakasse.dk

prosa@minakasse.dk

formand@prosa.dk

faglig@prosa.dk

prosa@prosa.dk

Formand, næstformand, forbundssekretærer og lokalafdelinger

Henvendelse omkring hastesager kan uden for PROSAs åbningstider ske direkte til de fagligt valgte på nedenstående telefonnumre og e-mailadresser:

Niels Bertelsen Formand

Direkte: 33 36 47 67

Mobil: 40 11 41 23

E-mail: nib@prosa.dk

Hanne Lykke Jespersen Næstformand

Direkte: 87 30 14 05

Mobil: 28 88 12 47

E-mail: hj@prosa.dk

Mikkel Nonboe Forbundssekretær

Direkte: 33 36 41 47

Mobil: 42 31 82 89

E-mail: mno@prosa.dk

Erik Swiatek Forbundssekretær

Direkte: 33 36 41 23

Mobil: 27 60 11 75

E-mail: ers@prosa.dk

Carsten Larsen Forbundssekretær

Direkte: 33 36 41 98

Mobil: 29 62 02 95

E-mail: cla@prosa.dk

PROSA/CSC

Vester Farimagsgade 37A
1606 Kbh. V

Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/SAS

Formand: Annette Hansen
Engvej 165, 2300 Kbh. S

Tlf.: 29 23 41 14

PROSA/OFFENTLIG

Vester Farimagsgade 37A
1606 Kbh. V

Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/STUD

Overgade 54
5000 Odense C

Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/VEST

Møllegade 9-13
8000 Aarhus C

Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/ØST

Vester Farimagsgade 37A
1606 Kbh. V

Tlf.: 33 36 41 41

Af Kurt Westh Nielsen
Redaktør
[kwn@prosa.dk]

Faxen fra det offentlige

Er det i ramme alvor, når offentlige myndigheder foretrækker at kommunikere personfølsomme data pr. fax? 2014 bør blive året, hvor Danmark træder ud af sine digitale barnesko.

Først troede jeg, at det var en hørefejl, men nej, den var god nok. Den venlige sygeplejerske ville sende min kones journaloplysninger som en fax til forsikringsselskabet. Og det var mest, fordi det hastede, for ellers havde et brev været det bedste. Desuden var selve valideringen af min rolle baseret på, at jeg i telefonsamtalen oplyste min kones cpr-nummer.

Sådan foregår rigtig meget korrespondance mellem det offentlige og borgerne, er det mit indtryk. En variant, jeg også har personlig erfaring med, er domstoles brug af e-mail, hvor sagsbehandlingen her finder sted fuldstændig uden validering af afsenderens identitet.

Kobler man hertil, at offentlige hjemmesider er af utroligt svingende kvalitet, så er status uvægerligt, at der i dén grad er plads til fuldmodne digitale løsninger i borgerkontakten. Det drejer sig især om brugervenlighed, reelt digitaliserede arbejdsgange og sammenhængende og konsistente brugergrænseflader.

Code tanker bag Sundhed.dk

Her er Sundhed.dk, som jeg aktuelt har haft på nærmeste hold i forbindelse med en rejseforsikrings sag, på mange måder en repræsentant for tingenes tilstand. Umiddelbart fremtræder den indbydende og overskuelig med blot enkelte svipsere (hvor mange brugere ved mon, hvad menu-punktet CAVE dækker over?).

Men begynder man at se på de enkelte funktioner, er det også tydeligt, at systemet henter sit indhold fra mange datakilder og ofte vises med meget forskellige brugergrænseflader. At flere datakilder er indblandet, er faktisk et problem i praksis. Ofte kan forbindelsen ikke etableres, man opfordres til at forsøge igen, og så lykkes det. Det er ikke særligt tillidsskabende. Det er fint, at jeg får en vis transparens med muligheden for at se, hvem der har tilgået mine sundhedsdata, men når systemet så fortæller mig, at det er der ingen, der har, er jeg lettere tvivlende.

Død over faxen

Vi har efterhånden levet mange år i digitaliseringens tegn. Men for borgerne er mange procedurer stadig bøvlede og endda kendetegnet ved en negligerig af nogle af de fordele, som overgangen til digital sagsbehandling skulle give. Derfor er det på tide at hæve barren og droppe lavambitionen om, at den digitale borgerservice ikke må være væsentligt ringere. Nu handler det om næste skridt, hvor de digitale systemer direkte skal bygges med henblik på at afskaffe anakronismer som faxmeddelelser. At det kommer til at blotlægge tåbelig vanetænkning, svagheder og uhensigtsmæssigheder i den almindelige sagshåndtering i sygehussektoren og alle mulige andre steder, vil kun være en ekstra gevinst.

Synspunkter på denne bagside er ikke nødvendigvis udtryk for PROSAs holdning.

DANMARK

PP

Sorteret magasinpost MMP
ID-nr. 42091

Afsender: PortoService, Fabriksvej 6, 9490 Pandrup

Ændringer vedr. abonnement ring venligst 3336 4141 eller e-mail til: bladservice@prosa.dk